

ПОЛИТИКИН

1
ДИНАР
1952

ГОДИНА
XXIX
БРОЈ
884
7. XII 1968.

ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ЦИНОВСКИ МИКРОБ

СТРАНА 28.

ДОГОДИЛО СЕ...

СЕНДВИЧ-ФАКИР. — Џеки Пол је надмашио индијске факире. Он не само да лежи на постељи од шљака већ му је покривач од ексера. Када је недавно приказивао своју вештину на улицама енглеског града Вејмута, дозволио је да на „покривач“ стане новинар Ричардсон

ШКОЛА НА УЛИЦИ. — Језик којим говоре Шекспирови сународници може се научити и — на париској улици. Учитељ је један Шкотланђанин у традиционалној шкотској сукњици, који крај киоска објашњава како се уз помоћ новог часописа за учење језика и плоче која се сваке недеље добија уз текст, најлакше може савладати енглески језик. Учитељ проводи читав дан у својој школи под ведрим небом док се ученици стално смењују.

Ripley's Вероватни ишли не!

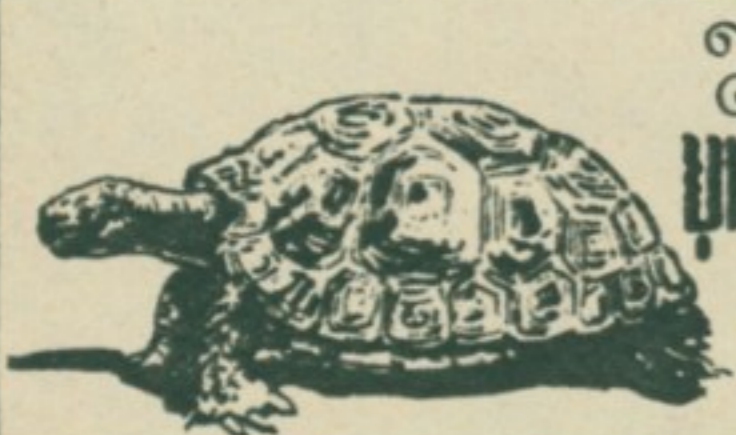
МЕРИ ОВЕНС ИЗ ДЕНВИЛА (САД) ОБУКЛА ЈЕ УНИФОРМУ И У **18 МЕСЕЦИ** ГРАЂАНСКОМ РАТУ БОРИЛА СЕ ПОРЕД СВОГ МУЖА НА СТРАНИ СЕВЕРЊАКА. УЧЕСТВОВАЛА ЈЕ У 3 БИТКЕ, 2 ПУТА ЈЕ РАЊАВАНА И БИЛА СВЕДОК МУЖЕВЉЕВЕ ПОГИБИЈЕ.

КУЋА У АЛМАС ДО ФРЕИРИ (ПОРТУГАЛ) ИМА УМЕСТО ТЕМЕЉА **СТАРУ ПЕК ЗА ПЕЧЕЊЕ ХЛЕБА.**

КУСРО КАН ВЛАДАР ТАТЕ (ДАНАШЊА ТЕРИТОРИЈА ПАКИСТАНА) ПОДИГАО ЈЕ **300** ЧАМИЈА ДА БИ СЕ ИСКУПИО ШТО ЈЕ ЈЕАНОМ, **САСВИМ СЛУЧАЈНО, ВИДЕО ЖЕНУ СВОГ СУСЕДА ДОК СЕ КУПАЛА.** (1612.)

Једна финовска корњача ЖИВЕЛА ЈЕ У ЛОНДОНСКОМ ЗООЛОШКОМ ВРТУ **200 ГОДИНА.** (1699-1899)

МЕРА МИЛАРА ИЗ ЈОНИЈА (САД) ИМА **ТРОЈЕ** ДЕЦЕ **РОБЕНИХ 3. ФЕБРУАРА** У ТРИ **УЗАСТОПНЕ ГОДИНЕ.**

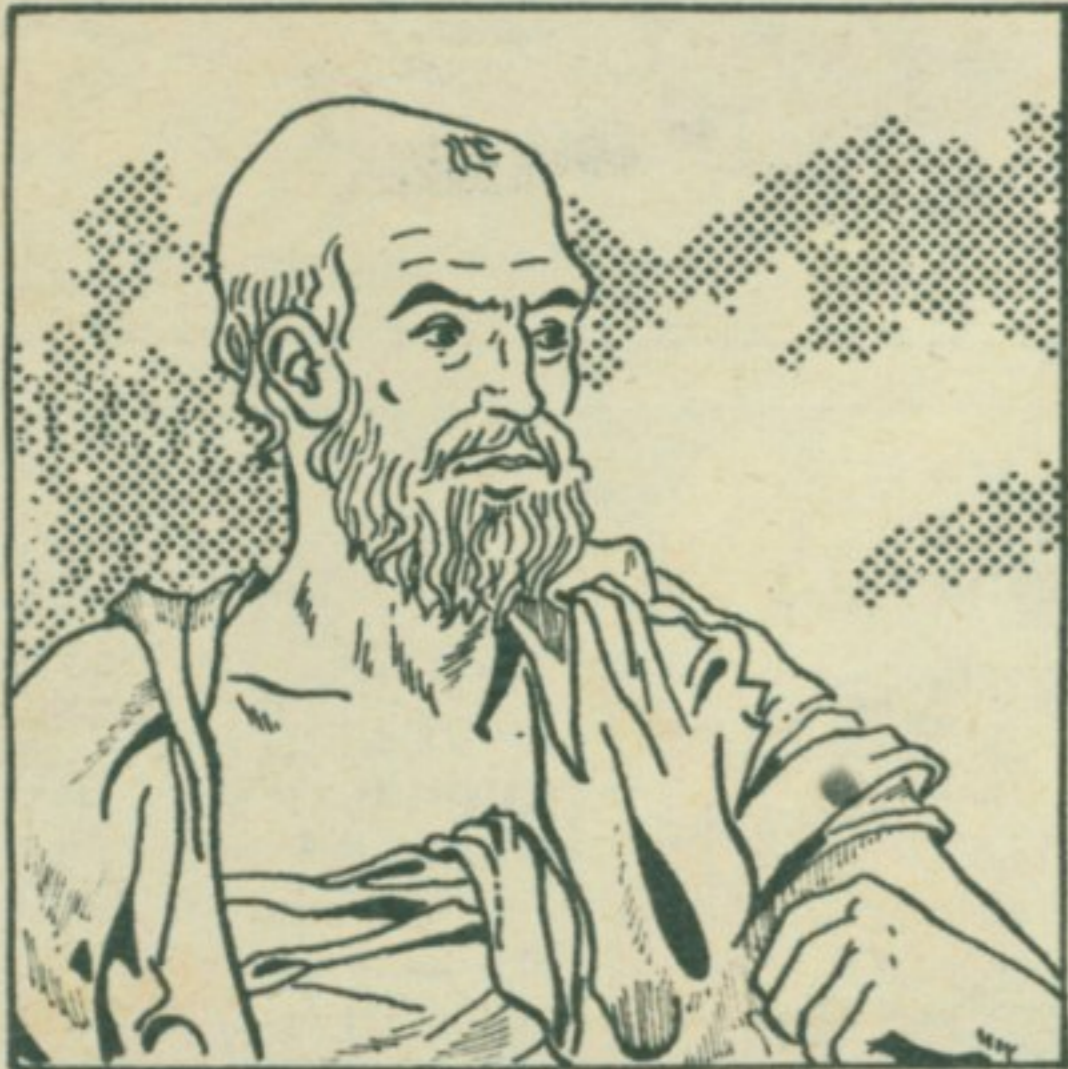
Кактус сагуаро МОЖЕ ДА БУДЕ ТЕЖАК **12 ТОНА** И ДА ИМА У СВОМ СТАБЛУ И **1000 ЛИТАРА ВОДЕ.** СВАКЕ ГОДИНЕ У њЕМУ ДОЗРИ **270 000 СЕМЕНКИ** ОД КОЈИХ САМО ЈЕДНА **ИЗРАСТЕ** У НОВУ БИЈОКУ.

WALT
DISNEY

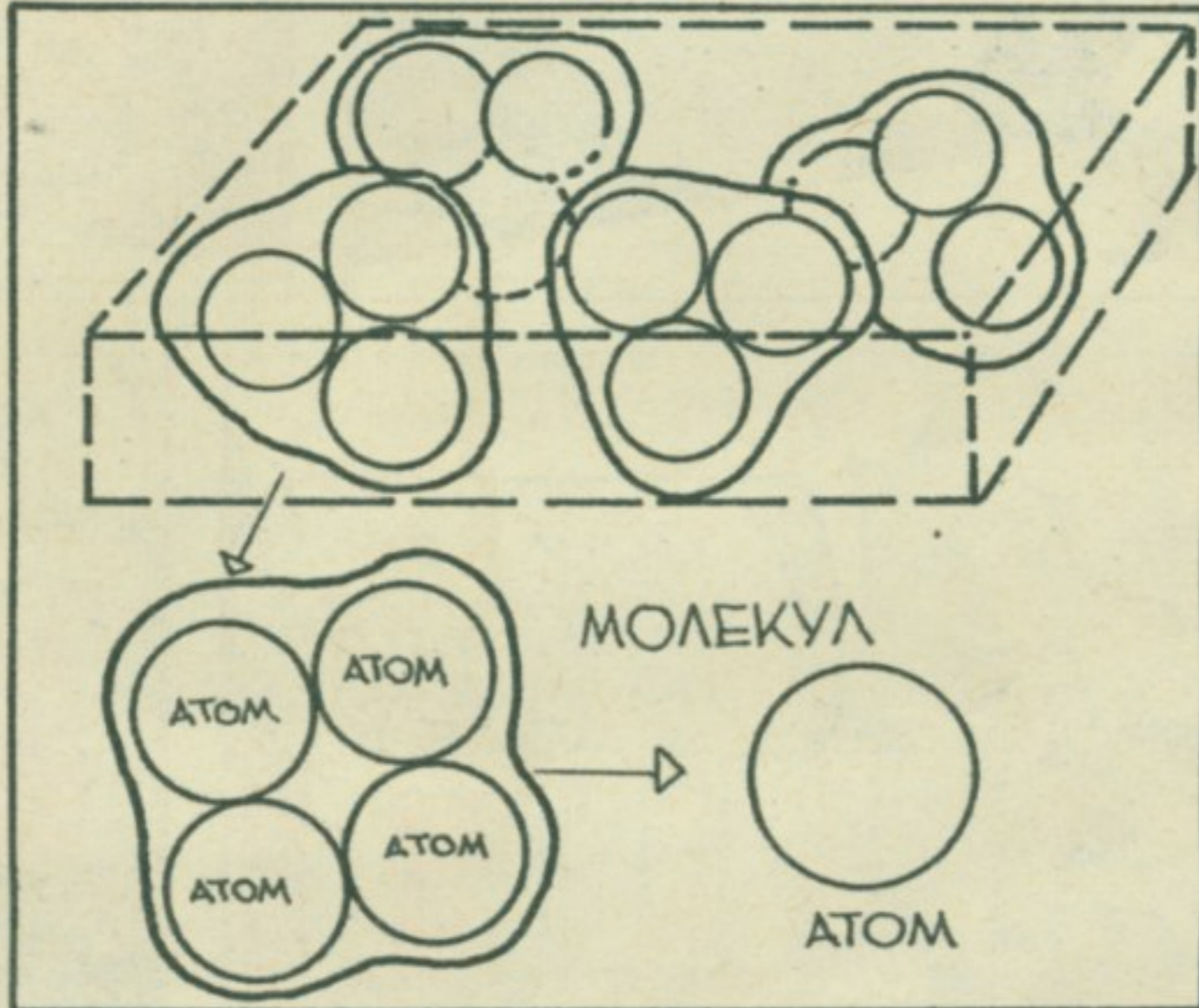
ПАЈА
ПАТАК

РАСВИЈАЊЕ АТОМА

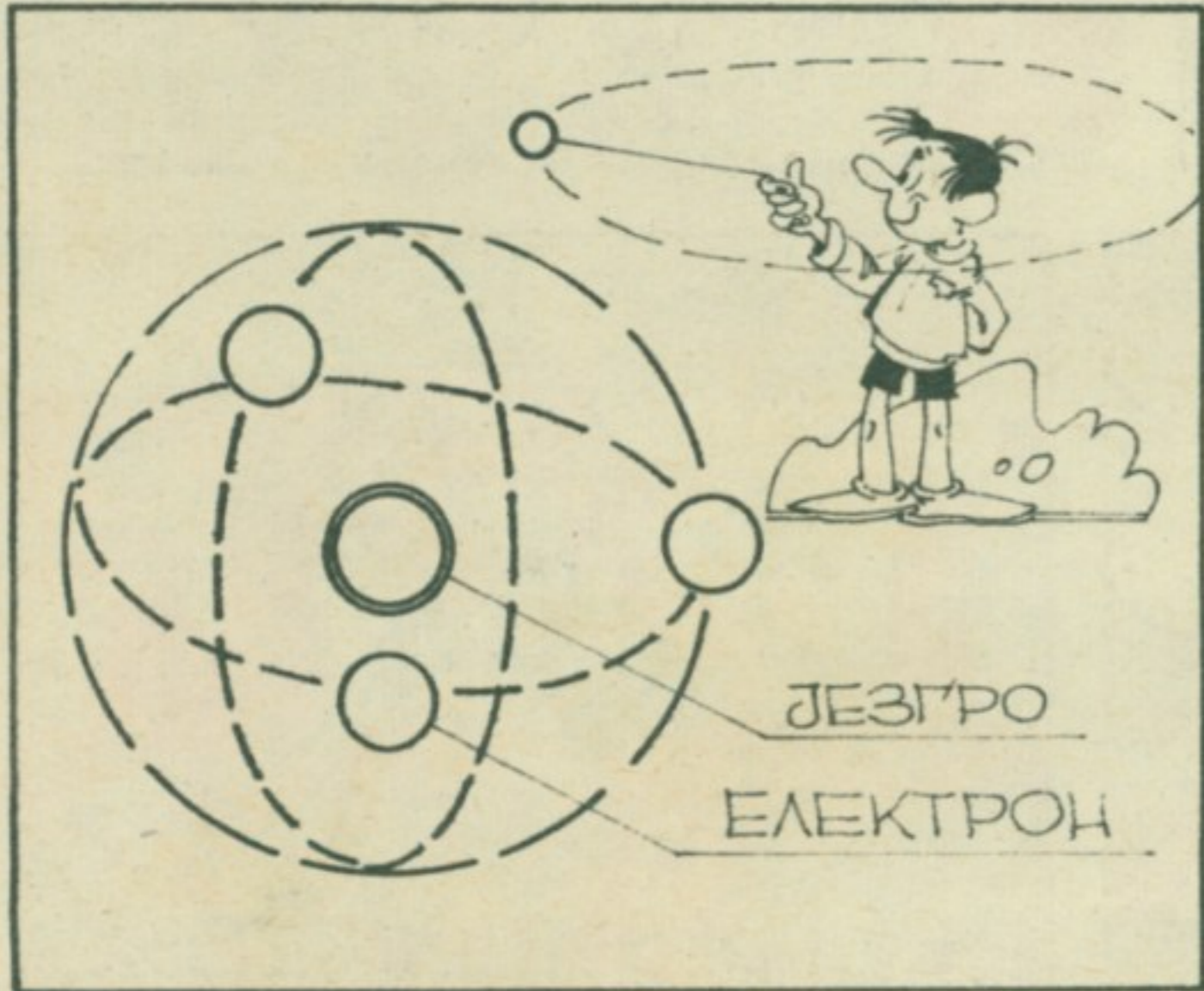
Грчки филозоф Демокрит први је пре 20 векова рекао: „Материју можемо раставити на ситне делиће. Те невидљиве честице које се даље не могу уситнити ја називам атомима.“ Атом на грчком значи недељив.

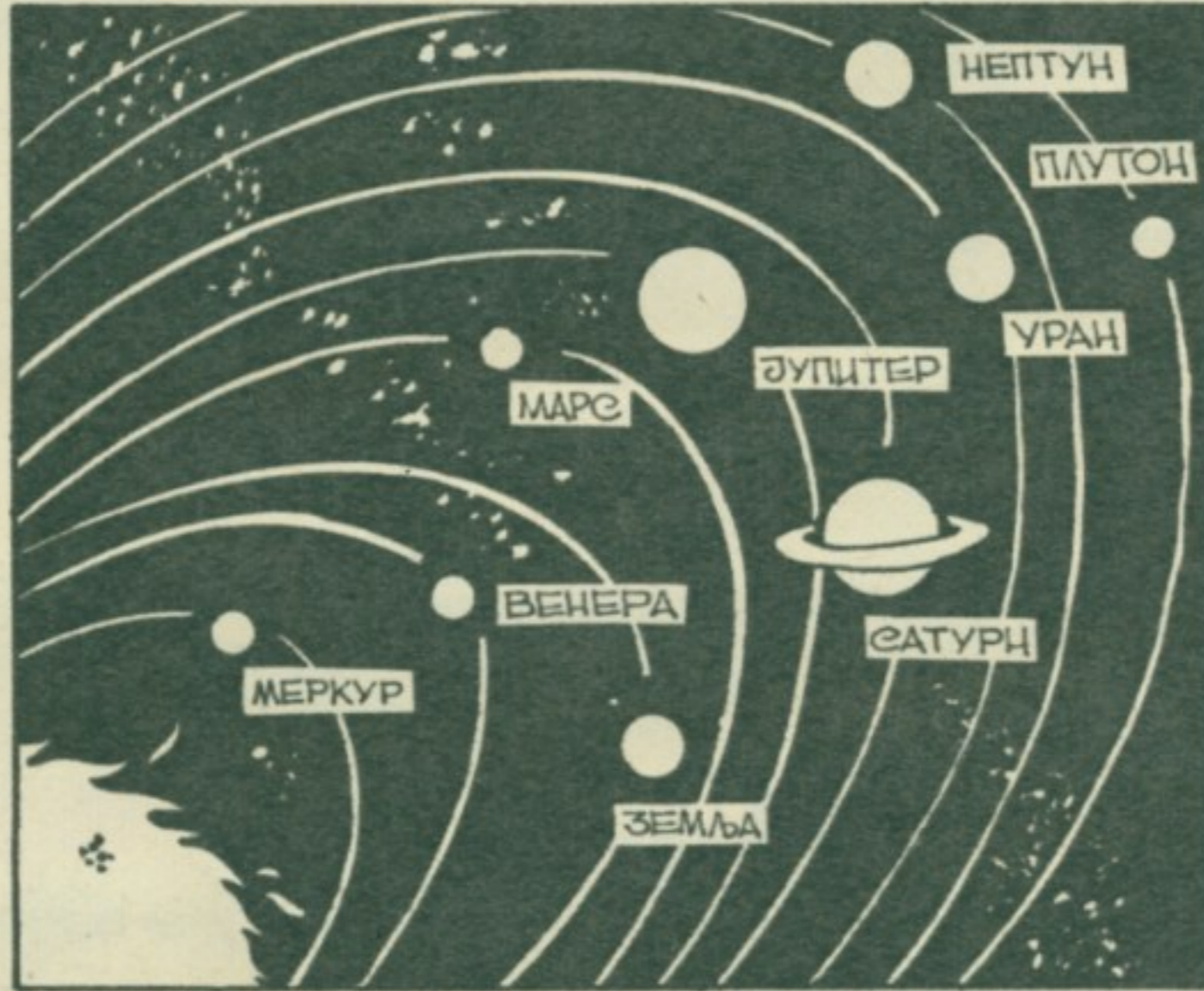
Свет који нас окружује саграђен је од материје. Материја је састављена од молекула, а молекули се састоје од атома, много ситнијих делића него што су сами.

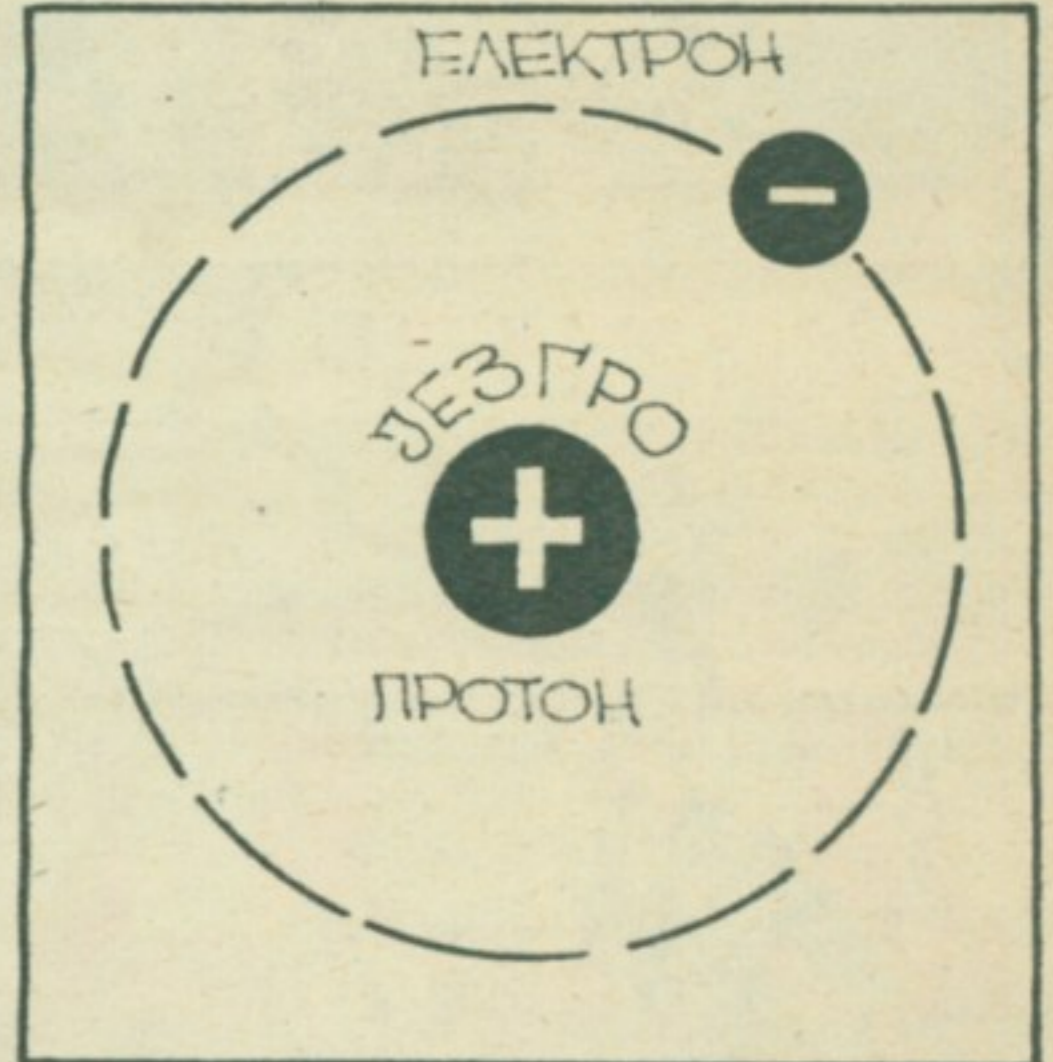
Атом је веома мала честица. Замислимо да се сваки атом у једном ексеру, који тежи један грам, претвори у зрнце песка. Тај би песак био довољан да покрије читаву Југославију слојем високим 40 метара!

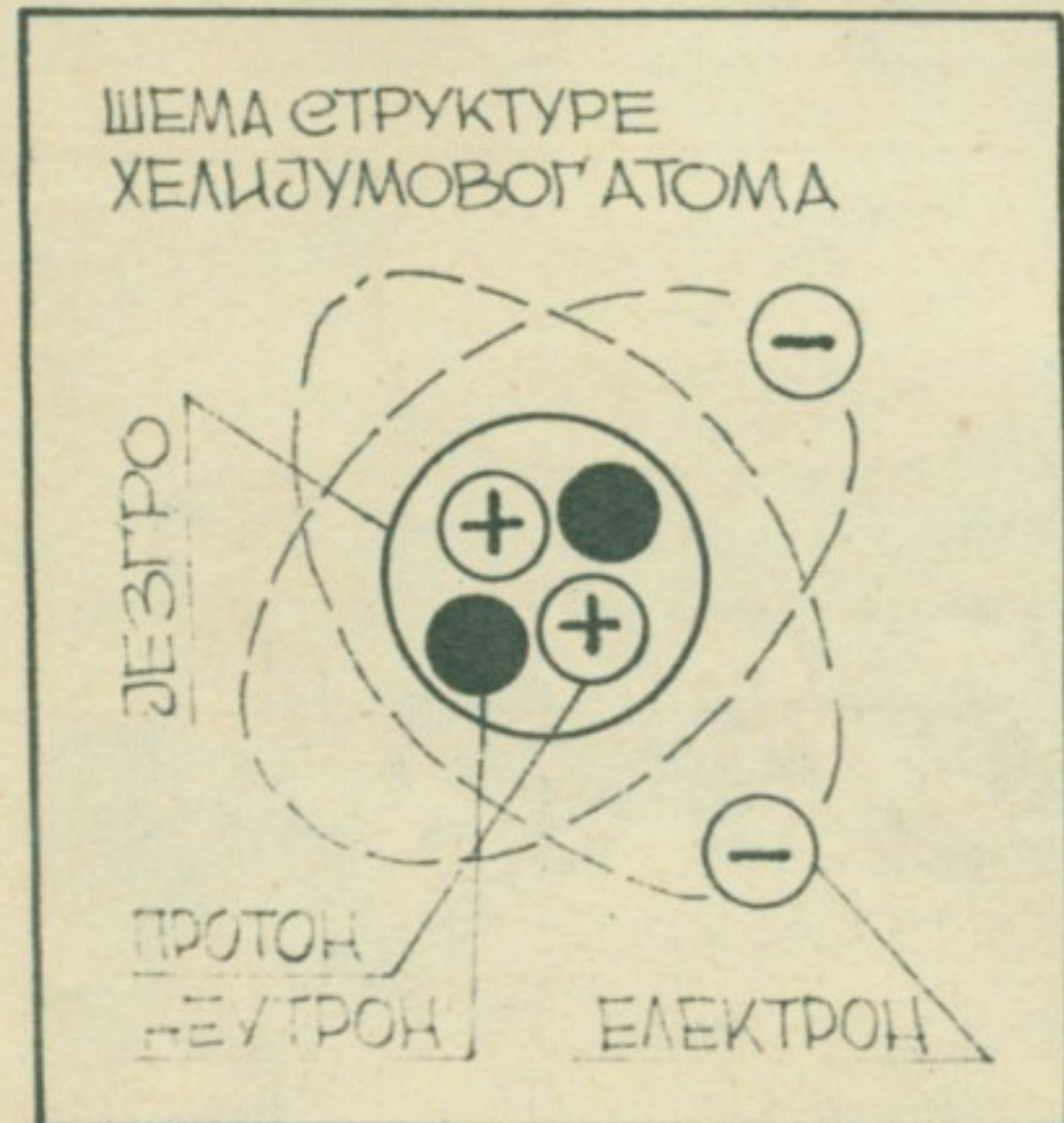
Тек крајем 19. века сазнало се да је и атом дељив, да се и он састоји од још ситнијих честица и да има језгро око којег круже ситније честице које су добиле назив електрон. Број и распоред ових честица одређује врсту атома и хемијског елемента.

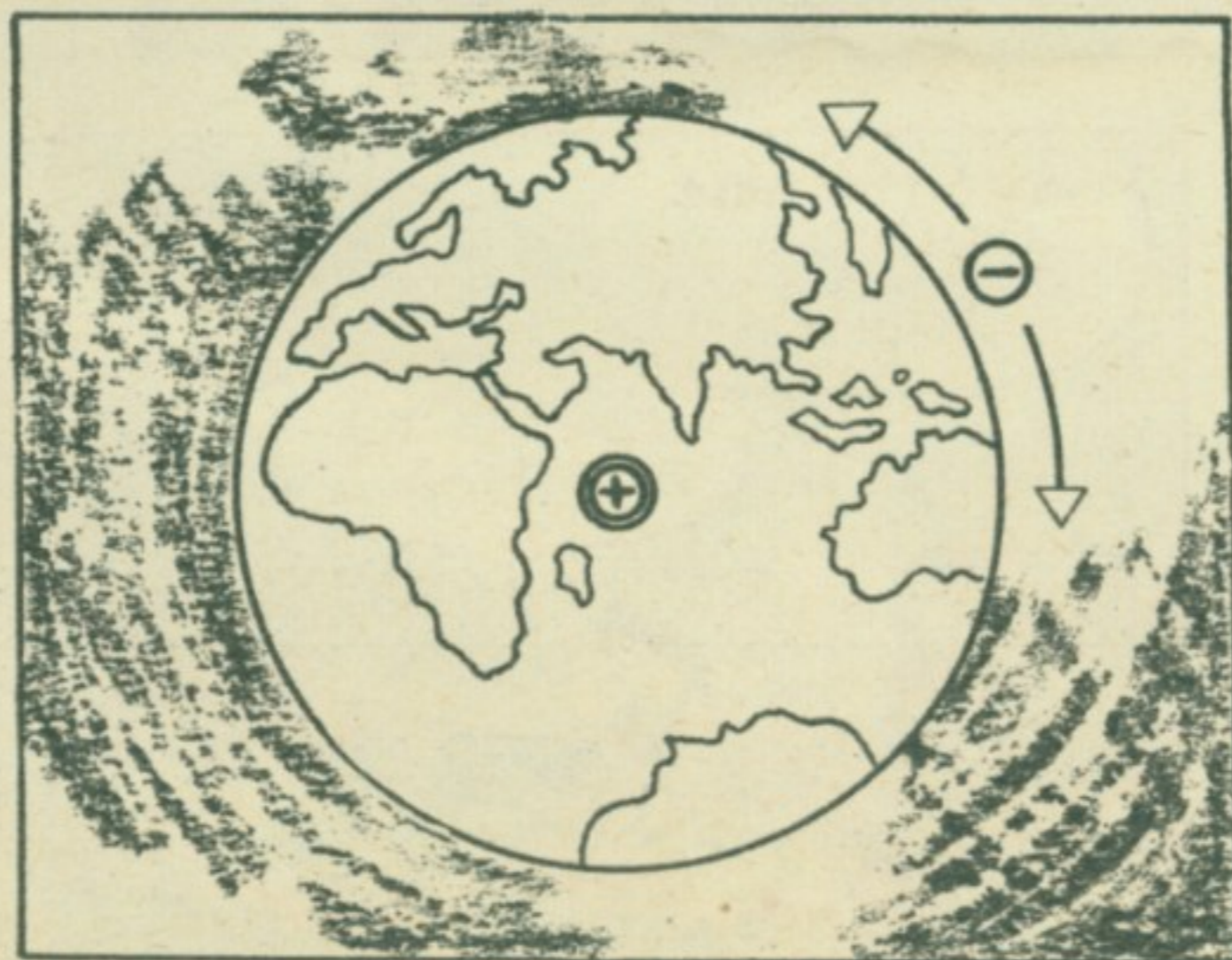
Кружење електрона око језгра је слично оном којим планете обилазе око Сунца. Свака планета кружи по својој путањи као што и електрон круже огромним брзинама по одређеним путањама око језгра атома.

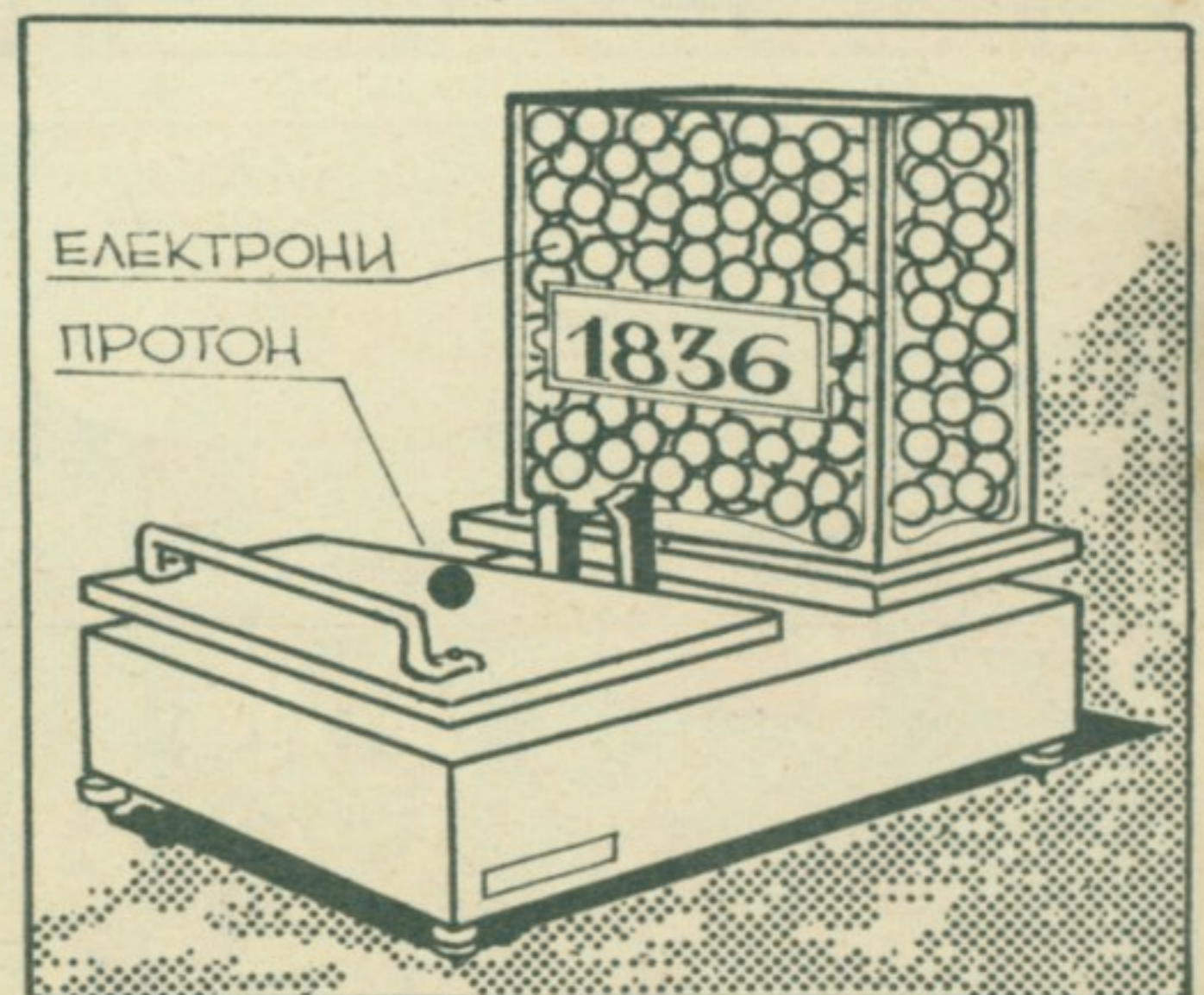
Најпростији атом који постоји је атом гаса водоника. Он у језгру има само једну честицу која је позитивно наелектрисана и зове се протон. Око језгра кружи електрон-негативно наелектрисана честица.

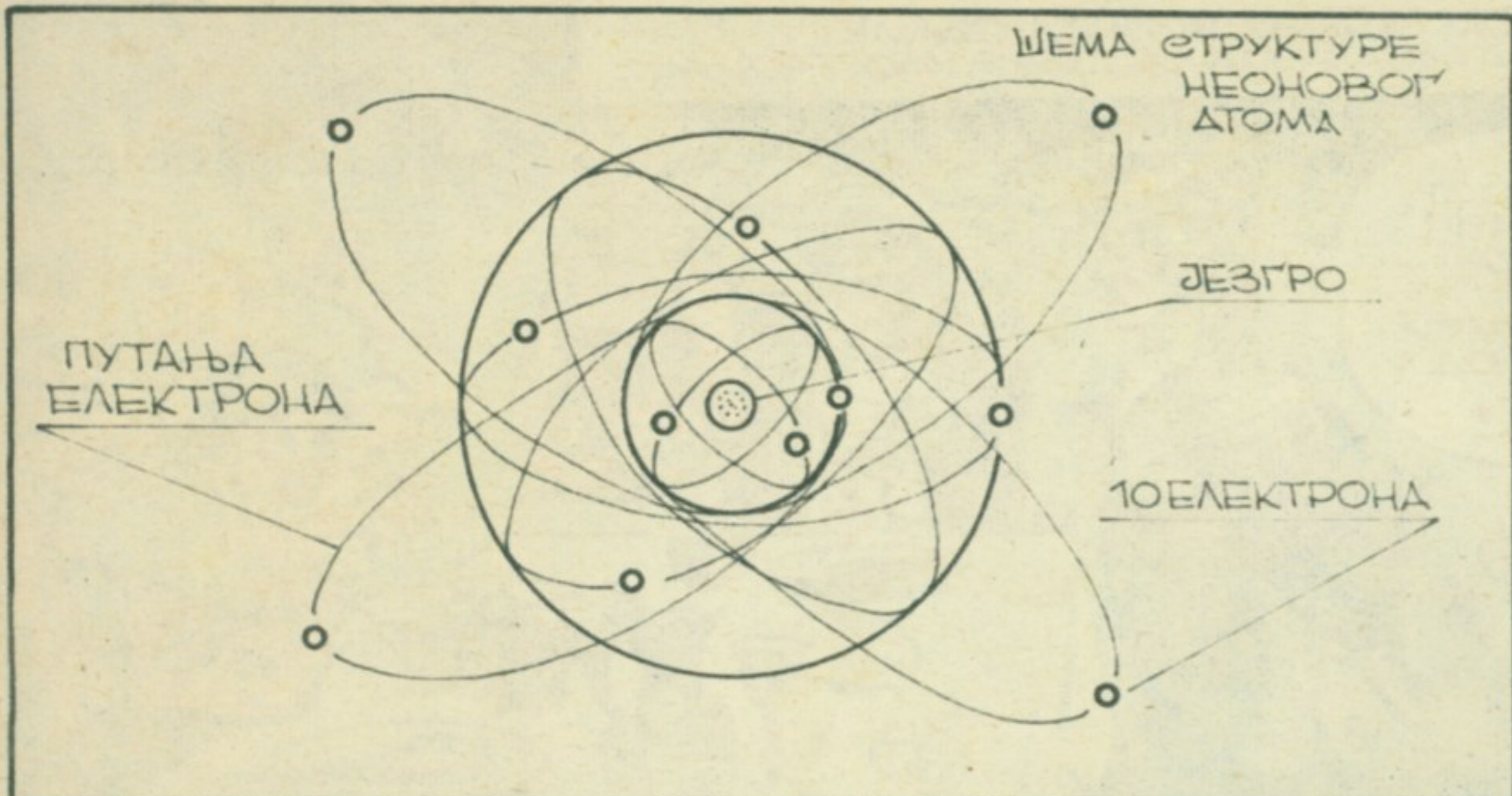
Нешто сложенији атом је атом гаса хелијума. Његово језгро састоји се од два протона и две неутралне честице које се зову неутрони. Око језгра хелијумовог атома круже два електрона.

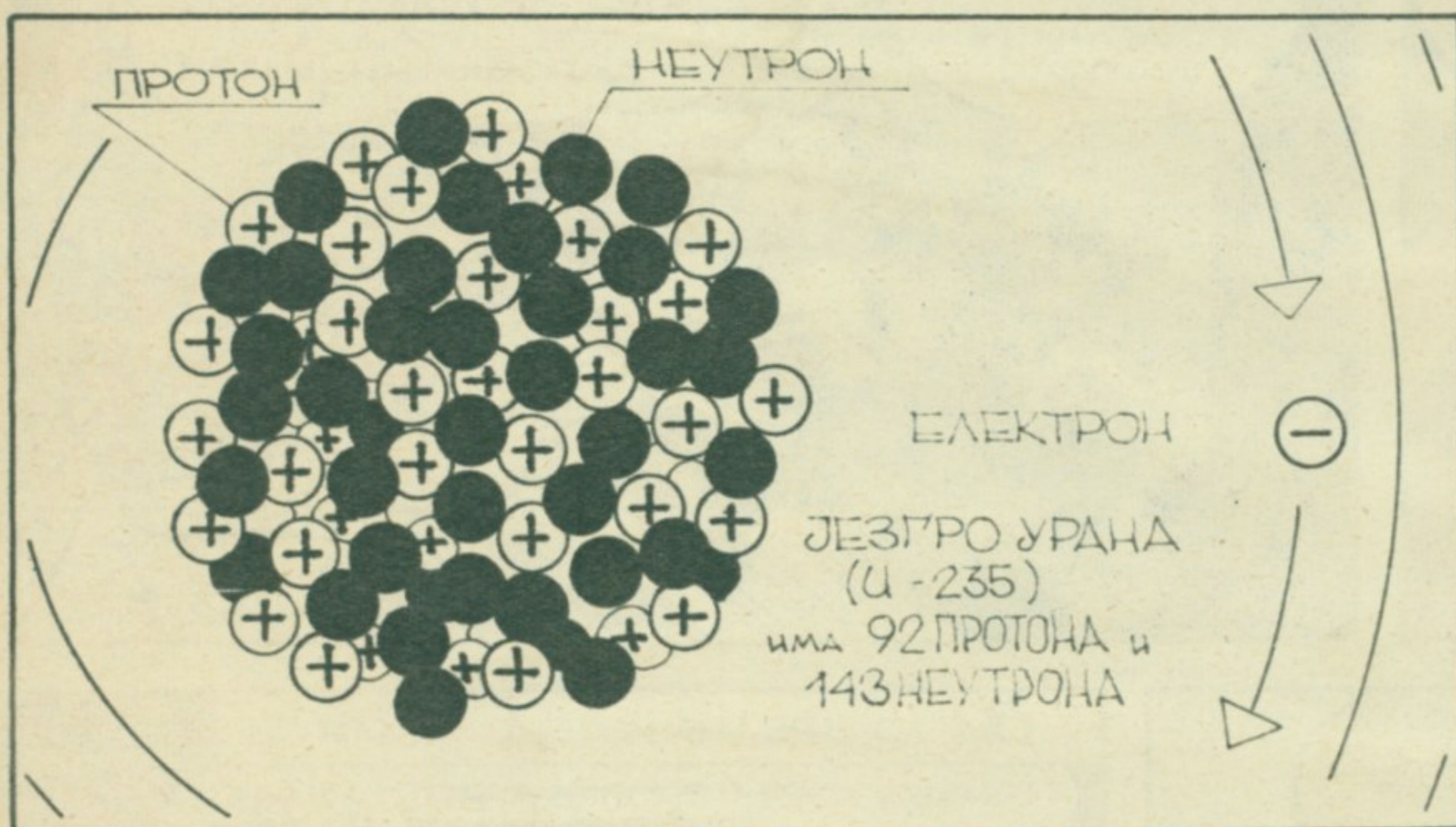
Ако бисмо увећали атом до величине Земље и представили његове електроне као фудбалске лопте које се котрљају по површини Земље, онда би језгро атома, у центру Земље, имало величину кугле пречника 130 метара. Јер, атом је највећим делом празан простор управо као и наш Сунчев систем.

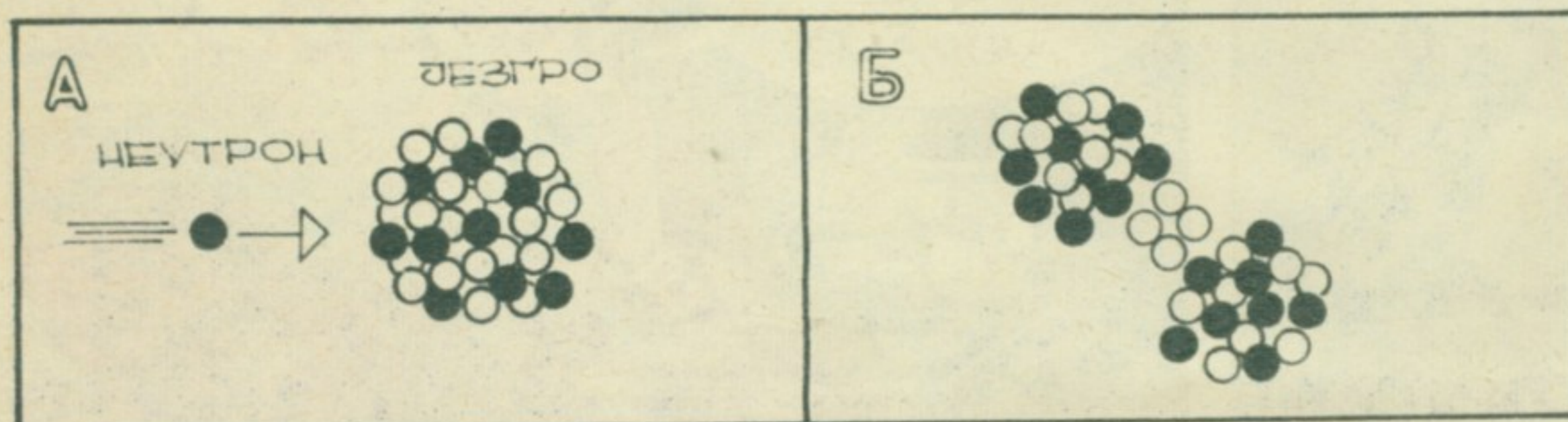
Протон је 1836 пута тежи од електрона! Зато се каже, кад се говори о величини атома, да њу представља језгро. Количине електрицитета на електрону и протону су једнаке, само су супротног знака.

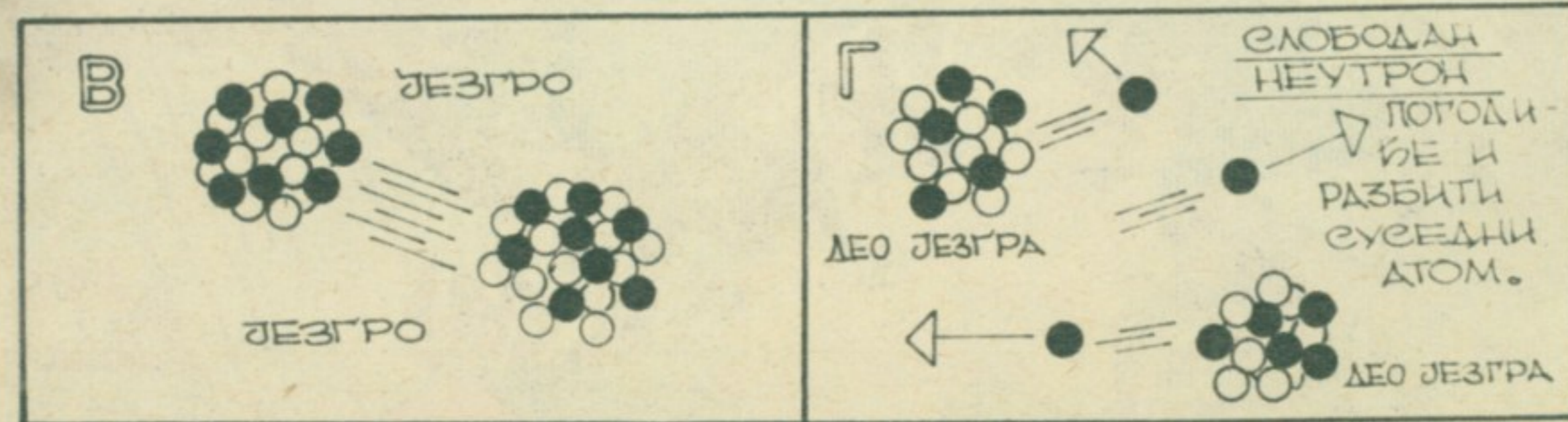
Сваки електрон има своју путању око језгра која може бити кружна или елипсаста. Сви атоми једног елемента имају једнак број електрона и протона. Атом гаса неона (који се налази у лампама) има 10 електрона и 10 протона. На нашем цртежу нису означени протони у језгру.

Човек још није успео да конструише такве оптичке инструменте помоћу којих би могао видети језгро атома. Како се онда зна шта има у језгру? Само на основу понашања целог језгра дошло се до закључка о постојању честица и шта се дешава са њима у језгру. На цртежу је приказано језгро атома урана. У језгру, које се још зове нуклеус, владају нуклеарне силе. То су силе које одржавају језгро да се не распадне. Али језгро се ипак може разбити.

Тако се језгро урана (U-235) може разбити брзим неутронима (слика А) који се производе у акцелератору, справи коју је конструисао човек. Када неутрон упадне у језгро, поремећује се равнотежа сила које су држале саставне честице на окупу и добија се нестабилно језгро (слика Б).

Језгро се цепа на два приближно једнака дела (слика В). При цепању (које се зове фисија) ослобађају се два-три слободна неутрона. Сваки ослобођени неутрон способан је да упадне у суседни атом и да га разбије. То је процес назван ланчана реакција а добијена енергија зове се нуклеарна енергија, јер потиче цепањем нуклеуса — језгра. На овом принципу заснива се атомска бомба. Њено дејство остварује се атомском експлозијом при којој се изванредно брзо ослобађа огромна количина енергије везане у атомском језгру.

* Природа * * * * *

МАЈМУНСКО УЛЕПШАВАЊЕ

Двогодишњи мајмун Киви често је гледао како се његов господар, зоолог Роберт Смит, брије па је и он једног дана пожелео да се мало дотера. Дограбио је сапун и четкицу и добро се насапуњао. Међутим, и је стигао и да се обрије јер га је господар изненадио у тренутку кад је пружио „руку“ да узме бријач.

МАЛА ДАДИЉА

Прво мама нахрани малу Кетлин а онда она преузима улогу дадиље и односи бочицу с млеком свом љубимцу и другу у игри — ланету Бембију. Отац Мале Кетлин Келовеј је професор биологије у једном малом колеџу на западу Сједињених Америчких Држава где је за своје ученике створио прави зоолошки врт.

ЗАВОДНИК И КРАДЉИВАЦ

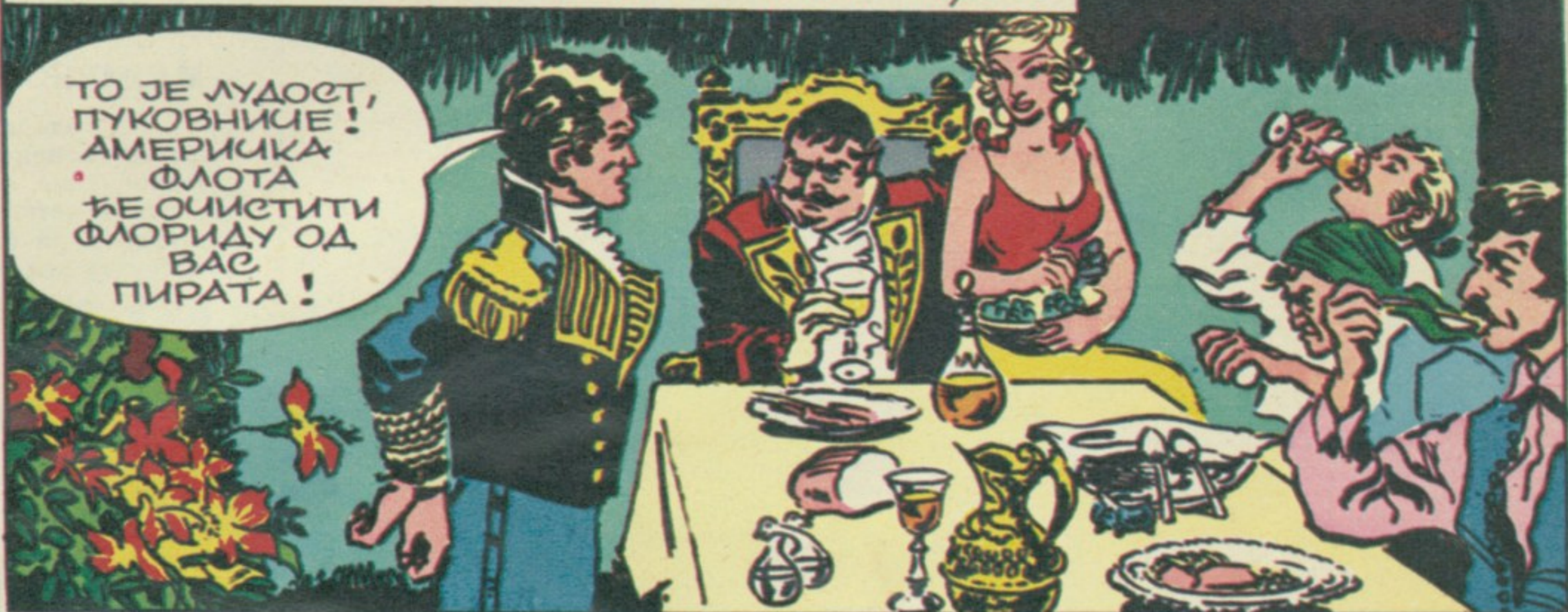
Лавица Лиза просто није могла да поверује својим очима. Баш када је пред њу стављена чинија пуна млека, из једног угла се појавио бели псић. Мало умиљивања, мало махања репом, мало безобразлука и — псић је полокао млеко до последње капи. А Лиза га је само гледала збуњена толиком дрскошћу.

КАПЕТАН Кејт

НА ЈЕДНОМ ОСТРВУ ИСПРЕД ОБАЛЕ ФЛОРИДЕ НАТАНА РОЈАЛА ДРЖЕ КАО ТАОЦА...

ТО ЈЕ ЛУДОСТ, ПУКОВНИКЕ! АМЕРИЧКА ФЛОТА ЋЕ ОЧИСТИТИ ФЛОРИДУ ОД ВАС ПИРАТА!

И НЕЋЕ ВАМ ОПРОСТИТИ ВАШЕ ЗЛОЧИНЕ... НЕ ДА БИ СПАСЛИ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА!

ЗА ВАС БИ БИЛО БОЉЕ ДА ПРИХВАТЕ МОЈЕ УГЛОВЕ!

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ УНИШТИТИ ОВУ КОЛОНИЈУ УБИЦА!

ДОСТА! НЕ ПРИХВАТАТЕ МОЈЕ ГОСТОПРИМСТВО? ОНДА СЕ ПРИДРУЖИТЕ ОСТАЛИМ ЗАРОБЉЕНИЦИМА!

ДА НАС НАПАДНУ ОВДЕ? НИКАД! МИ СМО НА ШПАНСКОЈ ТЕРИТОРИЈИ! ТВОЈА ВЛАДА СЕ НЕЋЕ УСУДИТИ!

ТВОЈ СПАС ЛЕЖИ У ПРИХВАТАЊУ МОЈИХ УГЛОВА!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ПЕНСАКОЛИ...

САВЕТУЈЕМ ВАМ ДА НИШТА НЕ ПРЕДУЗИМАТЕ, КАПЕТАНЕ КЕЈТ!

ЈА ВОЛИМ НАТАНА, КОМАНДАНТЕ! АКО ФЛОТА НЕЋЕ... ЈА МОРАМ!

ЖЕЛЕО БИХ ДА МОГУ ДА УЧИНИМ НЕШТО ВИШЕ... АЛИ, МИ УСКОРО КРЕЋЕ - МО НА САСТАНАК С ФЛОТОМ!

ПРЕМА ТОМЕ, ОСТАЈЕ ВАМ МАЛО ВРЕМЕНА... ДА ДРОН ЋЕ ЧУТИ ДА ЈЕ ФЛОТА КРЕНУЛА И ЗНАЋЕ ДА ЊЕГОВИ УГЛОВИ НИСУ ПРИХВАЋЕНИ!

ЛОБАЊА У КРЕДЕНЦУ

МЕЛВИНА ЈЕ БИЛА ЛЕПА
И МЛАДА И ПОСТАЛА ЈЕ
ДЕЧАКУ ДРУГА МАЈКА,
АЛИ ЈЕДНОГ ДАНА...

Кад сам дошао из Тексаса, било ми је само десет година. Мајка ми је умрла на путу. Одгајила ме је тетка Мелвина, њена млађа сестра. Отац ме је много волео, али је увек био на путу, у седлу. Док није било бодљикаве жице, човек је морао много да путује да би преживео.

Наравно, знали смо да на брдима живе Апачи. Али, волели смо ту земљу: можда због ваздуха, заласка сунца или бескрајног пространства.

Мелвина је била млада и лепа. Имала је косу црну као гавраново крило и за мене је била права мама. Умела је да се игра и да гледа свет дечјим очима. Када тата није био код куће, играла се са мном у дворишту.

Отац, се није враћуо

— Једне вечери тата се није вратио кући. Данас више нико не може да разуме шта је то онда значило. Хиљаде и хиљаде миља мрака

и једна жена и дечак који седе у колиби и чекају човека који се неће вратити. Нисмо палили светлост да не би привукли њихову пажњу. Али, то ничему није служило; они су долазили када им је падало на памет, без обзира на светлост.

Напали су нас ујутру, док је Мелвина била напољу и гледала да ли отац долази. Један од њих убио ју је једним хицем из жбуња. Остарио сам али још увек ми је пред очима приказ: ја сам, с руком на устима, и тај пуцањ. Остала је усправна један делић секунде, тако лепа и млада, руку испружених према мени. И читаву њена љубав јурнула је према мени, а ја сам се бацио у њен загрљај, сигуран да ће ме та љубав заштитити.

Затим је тетка издахнула, светлости је нестало, и пала је у жбуи индијске смокве. Они су ме ухватили, док сам врештао и ритао се, и ставили на коња. Од тог дана био сам Апач све до своје петнаесте године.

— Јахали смо све до старог Мексика и ја сам научио да будем Апач. Јахање, пуцања, пљачка. Неповољиви и стално у седлу. Северно или јужно од мексич-

ке границе, било је сасвим свеједно.

Посишао сам Апач

Апачи! То је смешно. Нисмо били Апачи, живели смо као они. Половина дечака из нашег логора били су угрбљени, највише је било Мексиканаца. Престао сам да их мрзим. Гледао сам њиховим очима и почињао да осећам на њихов начин. Научио сам њихов језик и веровао да ћу остати са њима. Поглавица Викторио није тако мислио. Можда ме је и волео: то никад нисам сазнао. Једног дана, било ми је петнаест година, гледали смо са врха планине село белих људи. На улицама се видео свет, а из ојака се вио дим. Гледали смо их онако како, вероватно, животиње гледају људска бића: радознано, опрезно, дивље, спремни да побегнемо на најмањи знак опасности.

То су швоја браћа

Викторио, велики ратник, приближио је свога коња

моме и рекао: „Ово су твоја браћа, да ли их се сећаш?“

Погледао сам га и пред очи ми је изишао Мелвинин лик. Одговорих: „Да, сећам се.“

Викторио је тужно климнуо главом и казао: „То су твоја браћа. Иди њима“.

— Моја браћа... почех па заћутах. Помислио сам да су моја браћа Апачи и да сам Апач. Ниједан мишић се није покренуо на Викторијевом лицу. „То су твоја браћа“ — одговорио је упирући прстом. „Ми смо убили твога оца и девојку црне косе. Бледолики ће те прихватити. Ти ниси наш. Окренуо је коња и никада га више нисам видео.“

Побелеле коси

Сишао сам у долину и покушао да говорим енглески. Свет се окупио око мене и радознано ме гледао, моју одећу и мог индијанског коња.

Поново сам научио да будем бели човек. У ствари, то је био скоро исти живот: јахање, пуцање, убијање. Никакве разлике. Бар не у оно време.

— Када сам се вратио на

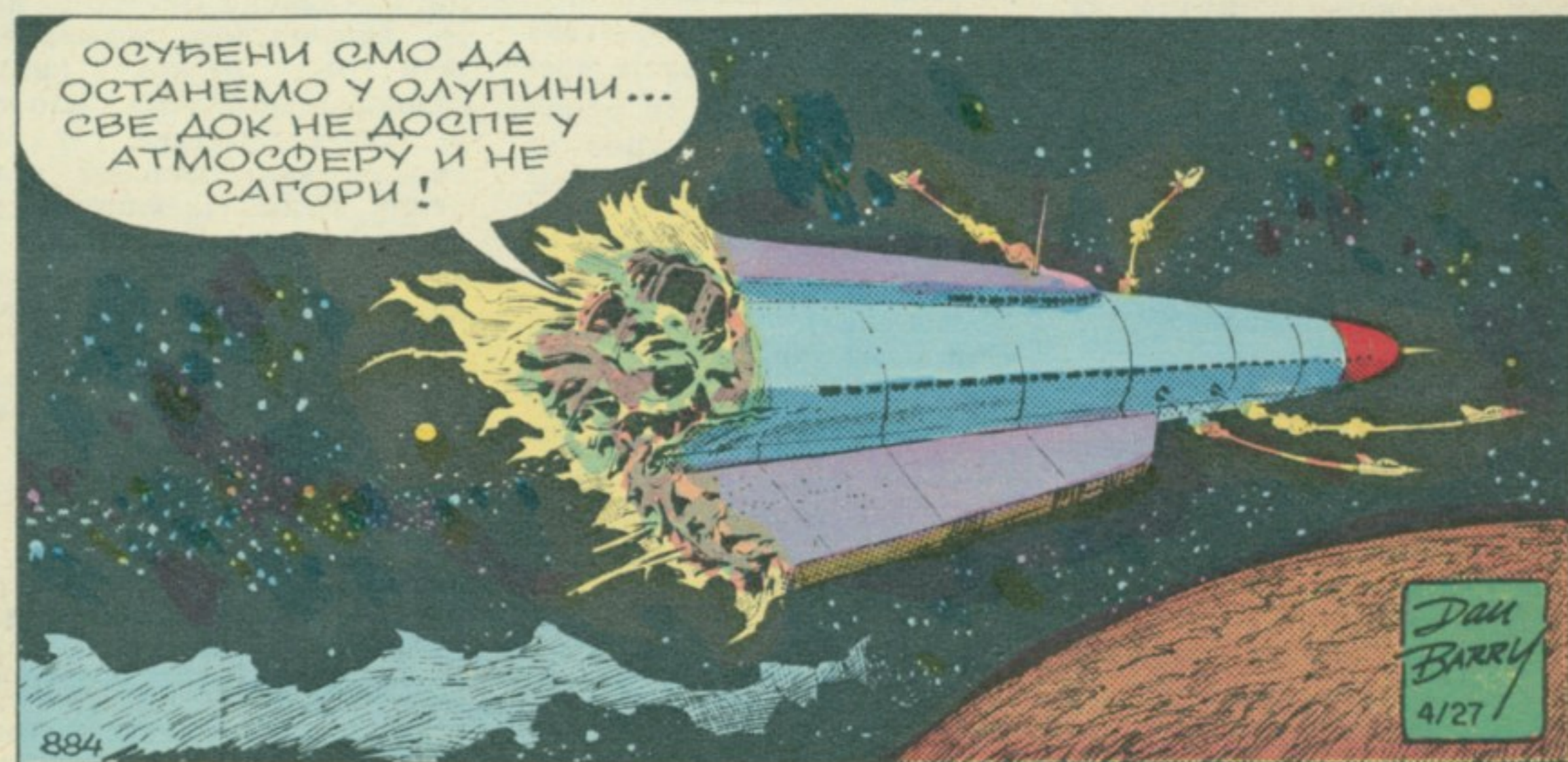
старо место, нисам затекао никог из оних времена. Али, лобању и побелеле кости тетке Мелвине нашао сам у песку, испод индијске смокве. Тада сам помислио да је сахрањим; свише дуго лежала је у врелој прашици, међу преријским вуковима.

Али, нисам могао овде да је оставим. Тетка Мелвина је била моја једина рођака и због тога пажљиво скупих кости и ставих врећицу на свог коња. Желео сам да је касније сахрањим по свим прописима у неком малом гробљу и са свештеником. И увек сам одлагао тај тренутак јер ми се чинило да ћу је тек тада сасвим изгубити. Када сам се настанио на југозападу, ставио сам Мелвину у креденац. Ту јој више није претила никаква опасност а могла је и да гледа кроз стакло.

Ову причу забележио је Лорен С. Ајсли, професор и декан антрополошког факултета универзитета у Пенсилванији и конзерватор универзитетског музеја у одељењу за прансторију.

Dan
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Dan
BARRY
4/27

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК ¹

СЕНДИШО

Ова млада енглеска певачица била је до пре три године непозната службеница а и звала се друкчије — Санда Гудрих. Њен успон почео је песмом „Нека дуго живи љубав“ али је прави хит постигла певајући „Лутку на концу“. Ова песма јој је донела прву награду Евровизије 1967. После овог успеха Сенди постаје популарна у целом свету а њене плоче продају се у огромном броју. Данас њена популарност нешто опада, али она се потрудила да свој новац добро пласира: отворила је у Лондону модну трговину за младе.

ЗАБАВНИКОВА
КЛИНИКА

Извршити
анализу
крви
Dr. Миса

ЗАШТО ПОПАЈ

ЈЕДЕ СПАНАТ?

МАЛОКРВНИМ СУ НЕКАД ДАВАЛИ ДА ПОПИЈУ ВОДУ У КОЈОЈ ЈЕ НЕКОЛИКО ДАНА СТАЈАО ЗАРЂАЛИ МАЧ ИЛИ ШАКА ЕКСЕРА

Да би се извршила анализа крви, потребно је узети више милилитара (хиљадитих делова литра) крви и у лабораторији је дуго и стрпљиво испитивати. Неке болнице снабдевене су нарочитим аутоматским апаратима који могу веома брзо да изврше анализу крви великог броја особа. Ови апарати су још у фази истраживања.

● ЧУДОТВОРНА ТЕЧНОСТ

Помоћу првог микроскопа један Холанђанин је 1673. открио да крв није обична црвена течност као што се до тада мислило. Током времена микроскопи су се усавршавали и пружали све више података о крви и њеним саставним деловима: црвеним крвним зрнцима, која крви дају карактеристичну боју, белим крвним зрнцима и телашцима која нису зрнца а могу да згрушавају крв, то су такозване плочице. Касније је још утврђено да су крвна зрнца хелије које настају у коштаном сржи. Оптички микроскоп који увећава хиљаду пута представља црвено крвно зрнце као лоптицу пречника 7 милиметара. Електронски микроскоп обично увећава 50.000 пута и црвено крвно зрнце се тада види као лопта пречника 35 сантиметара.

Срце пумпа у плућа крв која ту добија кисеоник а губи угљендиоксид; затим се, у свом току кроз тело, крв снабдева драгоценим материјама, добија хормоне које луче жлезде. Крв ће натопити ткиво и нахранити хелије, а примиће отпадне материје прочишћене при пролазу кроз јетру и бубреге. На тај начин у крви се одражава све што се догађа у организму! Све док тајне хелије не буду сасвим проучене анализа крви остаће најсигурнији начин за откривање разних обољења.

● КРВНА ПЛАЗМА

Црвена и бела крвна зрнца, као и плочице, броје се у једној јединој капи крви која се узима обичним убодом у прст. У кубном милиметру крви обично има 5 милиона црвених крвних зрнца (еритроцита), 8.000 белих зрнца (леукоцита) и 200.000 плочица. То је статистички просек, а код сваког човека ови бројеви су

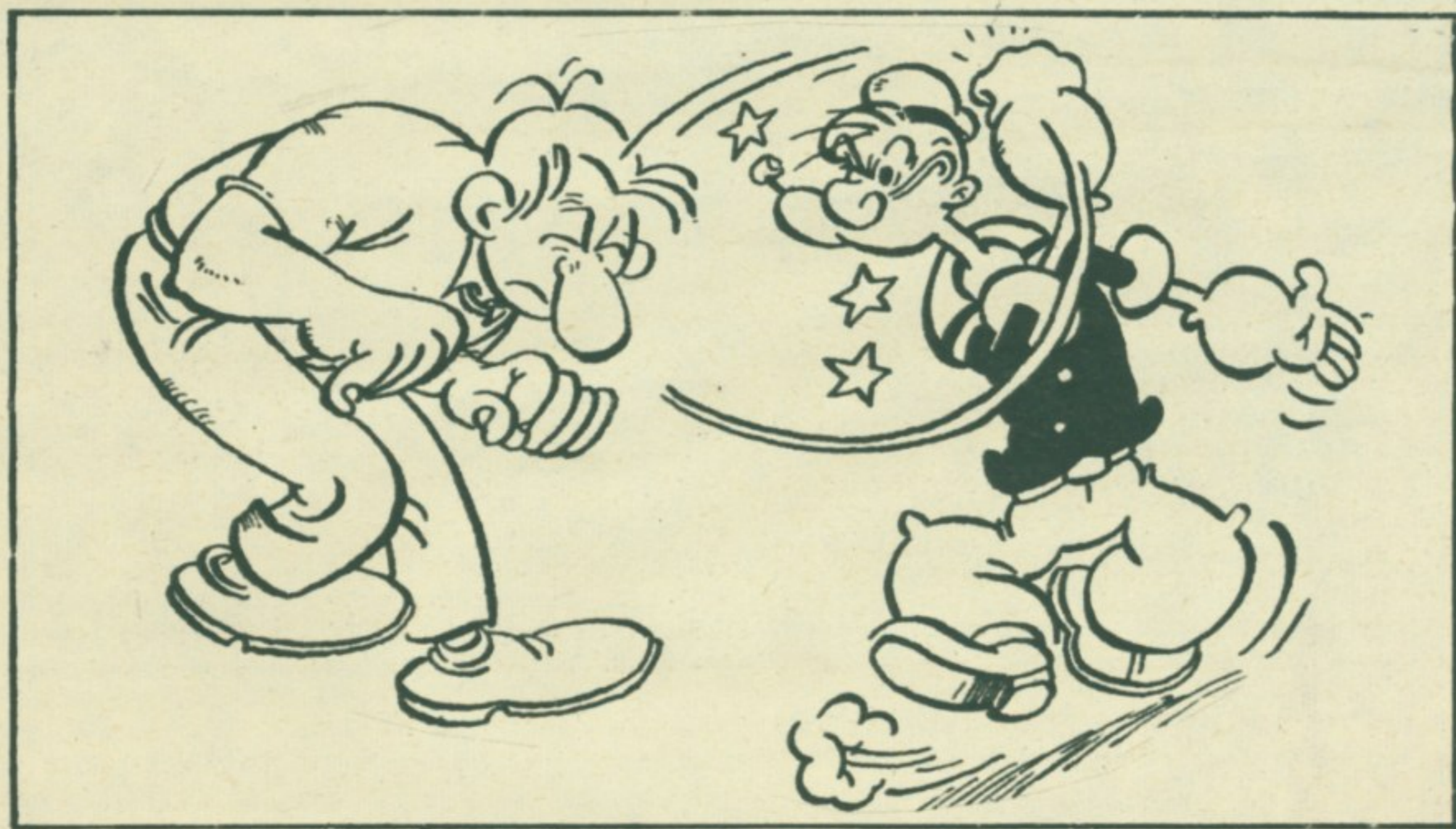
● ЖИВОТ КРВНИХ ЗРНАЦА

У нашој крви свако црвено и бело крвно зрнце, као и свака плочица, води потпуно самосталан живот: рађа се, сазрева, врши своју дужност, стари и умире. Живот црвеног крвног зрнца траје просечно 120 дана док плочица живи свега пет дана. Век белог крвног зрнца још нам је непознат. До-

миру у слезини док је још непознато где завршавају бела зрнца и плочице.

● ЦРВЕНА ЗРНЦА — МАЈУШНИ СУЊБЕРИ

Свако црвено крвно зрнце може да се упореди с малим сунђером у чијим се сићушним порима налази хемоглобин, пигмент који му даје црвену боју. Хемоглобин је велики молекул који садржи гвожђе и око 600 везаних аминокиселина. Захваљујући овом гвожђу црвено крвно зрнце добија кисеоник при пролазу кроз плућа, а затим га преноси у сва ткива којима је кисеоник неопходан. Ова ткива, пак, одбацују угљен-

различити и зависе од многих околности.

Пошто у телу човека средњег раста стално кружи пет литара крви, лако је израчунати укупан број крвних зрнца: 25.000 милијарди црвених (укупно два литра), 40 милијарди белих (две супене кашике) и хиљаду милијарди плочица (једна супена кашика).

Такозвана „крвна формула“ односи се на разне врсте белих крвних зрнца: око 70% су хелије чудно уоквиреног језгра, које се зову полинуклеарне, а 30% округлог језгра, по имену лимфоцити.

дајмо да црвено крвно зрнце пса живи 107 дана а мачке и зеца 68 дана.

Сваке секунде у крви човека ствара се 2 и по милиона црвених зрнца, 120.000 полинуклеарних белих зрнца и пет милиона плочица. Код детета у мајчиној утроби плочице се стварају у јетри и слезини, а после рођења ту улогу преузима искључиво коштаног срж.

Лимфоцити се, међутим, стварају у слезини и лимфним чворовима. У крвоток долазе преко лимфних судова.

Остарела црвена зрнца у-

диоксид који се раствара у плазми и испарава у плућима.

● УЗРОЦИ МАЛОКРВНОСТИ

Кад црвено крвно зрнце умре, оно прска и ослобађа хемоглобин. Његово гвожђе служи за стварање других црвених зрнца, а остатак молекула се распада.

Кад се у крви смањи број црвених крвних зрнца, каже се да човек болује од малокрвности или анемије. Најчешћи знаци малокрвности су замор, бледа боја ко-

же и бескрвне усне. Задатак лекара је да пронађе узрок малокрвности. Узрок је јасан када је малокрвност последица јаког крвавења. Уколико крвавења нема, узроци могу да буду разноврсни и често није једноставно утврдити их.

Понекад, код малокрвности, гвожђе истрошених крвних зрнца одлази из организма, уместо да служи за прављење нових зрнца. Или, честа незнатна крвавења толико исцрпу залихе гвожђа да коштаног срж ствара црвена зрнца с веома мало хемоглобина; оваква црвена зрнца су бледе боје и карактеристична су за такозвану хипохромну анемију (безбојну малокрвност). У овим случајевима малокрвност се лечи узимањем већих количина гвожђа у пилулама или инјекцијама, наравно, под условом, да се открију узроци крвавења. Некада давно, болеснику су давали да пије воду у којој је неколико дана стајао зарђали мач, или обични ексери. Касније је откривена храна богата гвожђем; Попај, јунак цртаних филмова и стрипова, постао је славан захваљујући спанаћу пуном гвожђа. Месо, јаја и воће такође садрже значајне количине гвожђа.

Раније се сматрало да је малокрвност звана пернициозна неизлечива. Касније је установљено да услед недостатка витамина Б₁₂ коштаног срж не може да ствара нормална црвена зрнца; срж се исцрпљује правећи неколико великих, ненормалних црвених зрнца, пуних хемоглобина. Мале дозе витамина Б₁₂ довољне су да се поправи рад коштаног сржи. Исто се може постићи правилном исхраном.

Али, како објаснити чињеницу да неки људи упркос доброј храни ипак болују од ове анемије?

То се догађа услед недостатка једне материје, у жељудачном соку, због чега долази до недовољног апсорбовања витамина Б₁₂. Ова малокрвност обично погађа људе старије од четрдесет година.

Пернициозна малокрвност лечи се давањем инјекција витамина Б₁₂ у мишиће, јер стомак не може да га упије. Данас, ова малокрвност није смртоносна.

● ВОЈСКА БЕЛИХ ЗРНАЦА

Бела зрнца су на вечном стражи, у ствари не сва већ она која су научници назвали полинуклеарном. Она вребају страна тела у организму, нарочито микробе. Чим их пронађу, нападају их и гутају. Али, при том и сама умиру. Ова тајна борба види се по порасту белих зрнца у крви. И то је за лекара знак да се у организму нешто чудно збива.

Ипак, извесни бацити не изазивају пораст белих крвних зрнца и они се теже откривају. Ту спадају бацити тифусне грознице, Кохов бацити, узрочници бруцелозе и разни вируси.

Б. Д.

Бум и Бум

JOE MUSIAL

СТРАШНИ НОЋНИ ЛОВ

Право је уживање ловити опосуме у јесен кад гроздови дивље лозе сазревају. А опосум вам је чудна животиња: кад је у опасности смеје се, а када га ухвати, да би зава- рао ловце — прави се мр- тав. Многи дечаци су, баш као и ја, открили какво све узбуђење и лепоту може да пружи овај лов, нарочито ноћу, у тајанственој тами шуме.

У лов на опосуме ишао сам са браћом и друговима. Имали смо увек доста паса, а најбољи су били овчарски пас Немо и Олд Рок, стари ловачки кер. Дебео, па реу- матичан, с многобројним brazgotинама на телу. Жи- вот му је био пуно узбудљи- вих авантура из лова на лу- каве ракуне, али је сад за нашу љубав пристао да лови и опосуме. Лавез му је још био тако снажан, да нас је, док је он победоно- сно лајући обавештавао да је заробио опосума, прожи- мала узбудљива језа дуж кичме. Одмах смо као без главе трчали на означено место.

Тако је било и оне вече- ри. Узбуђење је прелазило с керов на нас и с нас на ке- рове. Када смо стигли под дрво, чак је и Олд Рик забо- равнио своју уобичајену до- бродушност и бесно скакао с осталим псима.

Бледи Баченом и ја имали смо торбе у које ћемо став- љати опосуме, а исто тако и мој брат Динки. Мој млађи

брат Бил само нас је пра- тило, док је Дадлијева дуж- ност била да се пентра уз дрвеће.

Уз слабу светлост фењера угледали смо кроз ретко ли- шће очи животињце која се ту била сакрила: две ма- ле блиставе тачкице високо међу гранама

**ВОЉА ЈАЧА
ОД ПЛАМЕНА**

„Ухватићу те ја, животињ- ко!“ — узвикнуо је Дадли и узварао се на дрво као мачка. Успео је одмах да зграби десну шапу зверчи- це. Дрво се снажно затре- сло, чудна тамна сенка гра- на заиграла је по околном жбуњу, а пси су скакали као махнити.

Опосум се стрмоглавио шуштећи кроз лишће. Пси су се бацили и одмах разорача- но повукли док им се на ли- цу читало: „Овај нас не за- нима, већ је мртав“.

Животиња је непокретно лежала, на први поглед нео- злеђена. Очи су јој биле стакласте, а из уста, отворе- них као да се смеје, излази- ла је пена. Опосуми су пра- ви мајстори када се претва- рају да су мртви. Иако смо то добро знали, умало нис- мо поверовали да су га пси

убили. Али, пси не једу о- посуме и, према томе, нема- ју разлога да их убијају.

Френк Фергус га је ухва- тило за реп и подигао. Опос- ум је беживотно висео. Не- ко од нас ударио га је гра- ном: никаквог знака живо- та! Чак ни пламен шибице на неком осетљивом месту тела не би учинио да се о- посум изда када, у смртној опасности, реши да се прави мртав.

Динки му је у уста ставио јабуку да би видео није ли продрљивост јача од воље да се не покрене. Без икак- вог резултата. Најзад смо га стрпали у торбу. Чим се осетио сигуран и далеко од наших погледа, мада заробљен, опосум је почео да једе: чуло се како радосно мљацка и гута. Какав про- дрљивац?

**ДУХОВИ
У ШУМИ**

Док смо очекивали да пси пронађу и друге жртве, из- вадиле смо из торбе нашег заробљеника да би му се дивили. Крзно му је на вра- ту жуто као у канаринца, на боковима риђе, а на леђи- ма тамносиво. Шапе имају пет розикастих прстију без длака. Реп је дуг, веома у-

годан за качење о грану. Наш заробљеник био је му- жајак. Да је била женка, има- ла би на трбуху торбу у ко- јој мајка опосум носи своје младунце док не ојачају. Касније их носи на леђима или када порасту, пушта да иду својим путем.

Опосуми су усамљене жи- вотиње које избегавају дру- штво и врло ретко могу да се виде два опосума зајед- но.

Чим смо чули лајање па- са, опет смо стрпали опосу- ма у торбу и потрчали за новим пленом.

Али, узбуна је била лаж- на. Разочарани, поседали смо на земљу и плашили један другог страшним при- чачама, које су у мраку шуме биле још језивије. Када нам је и то досадило, сетисмо се да уплашимо најмлађег ме- ђу нама, мог братића Била. Рекосмо му да идемо у лов на шљуке а он нека остане да причува опосума. Јадни Бил! Како ли се осећао кад је схватио да смо га озбиљ- но оставили и, још горе, ка- да је из мрака чуо завија- ње духова о којима смо пре тога разговарали...

Мислили смо да ће побећи и вратити се кући; зато, ка- да смо се уморили од завија- ња жренусмо својим путем. Ускоро сам, међутим, осе- тило у дубини срца грижу са вести: плашио сам се да ма- ма неће разумети нашу ша- лу.

Слушајте!
Чуо се Олд Роков кратак

лавез. Неколико грнутака царовала је тишина, а затим нов лавез на који су одгово- рили и остали пси. Појурили смо као без главе према шу- мовитом обронку брда и ја заборавих на Била.

**ДАДЛИ,
НЕУСТРАШИВИ
ЛОВАЦ**

Овај други опосум сакрио се од паса у дебло старог осушеног дрвета. Узалуд смо светлели фењерима; никак- ве очи нису сијале у мраку. Дадли се, као и обично, по- пео на дрво и довикнуо нам да је открио улаз у јазби- ну. Ми смо му саветовали да животињу извуче напо- ље. Ставити руку у рупу где се крије дивља животи- ња није ни најмање пријат- но, али Дадли је био храбар дечак и то је учинио без оклевања.

Одоздо смо га одједном чули како виче и смеје се скоро хистерично, пошто је био јунак који никада не би заплакао. Када је сишао његова рука, у несигурној светлости фењера, личила је на велики крзнени муф.

Опосумови зуби зарили су се дубоко у месо, између палца и кажипрста. Дадли је успео да га се ослободи

ПОТРЕБНО ЈЕ ВЕЛИКО ЛУКАВСТВО ДА БИ СЕ НАДМУДРИЛА НЕОБИЧНА ЗВЕРЧИЦА ОПОСУМ

тек када је натерао једног пса да угризе животињу, ко ја је одмах пустила Дадлије ву руку и направила се мрт ва.

Дадлијева храброст подсетила ме је на Индијанце који, за време ратне игре, гребу груди оштрим нокти-ма од коже. На руци му је остала велика рана, коју смо завили марамицом док је Дадли стењао кроз зу-бе.

Али, како и приличи правом јунаку, Дадли је изја-вио како једва чека да пси открију још неког опосу-ма. И заиста, убрзо се чуо лавез који нас је позивао.

СЈАЈНА ИДЕЈА

Дрво је било обавијено густом дивљом лозом. Дад-ли и Вили Фергус брзо су се попели, али животињу нису могли да нађу. Да бих им помогао подигао сам светиљку и пламен је захва-тио лозу око дрвета, а Да-длију и Вилију је био пресе-чен пут на земљу.

Страх и грижа савести претворили су се код мене у необуздану веселост. О-ставио сам братића у шуми и можда га више никада не-ћу наћи; запалио сам дрво и моји старији другови, беже-ћи од пламена, морају да се пењу све више и више.

Тада смо угледали опосу-ма, управо изнад пламена. Био је велики и врло весео. Нико никада није видео у-плашеног опосума: његов карактер му не дозвољава да покажује своја осећања. Питао сам се шта ли ради Бил, сам самцит у шуми, и да ли ће Дадли и Вили изго-рети живи због моје глупо-сти.

Али, Дадли је не обзирући се на ватру, зграбио опосу-ма док је Вили кашључао и гасио варнице на свом оле-лу.

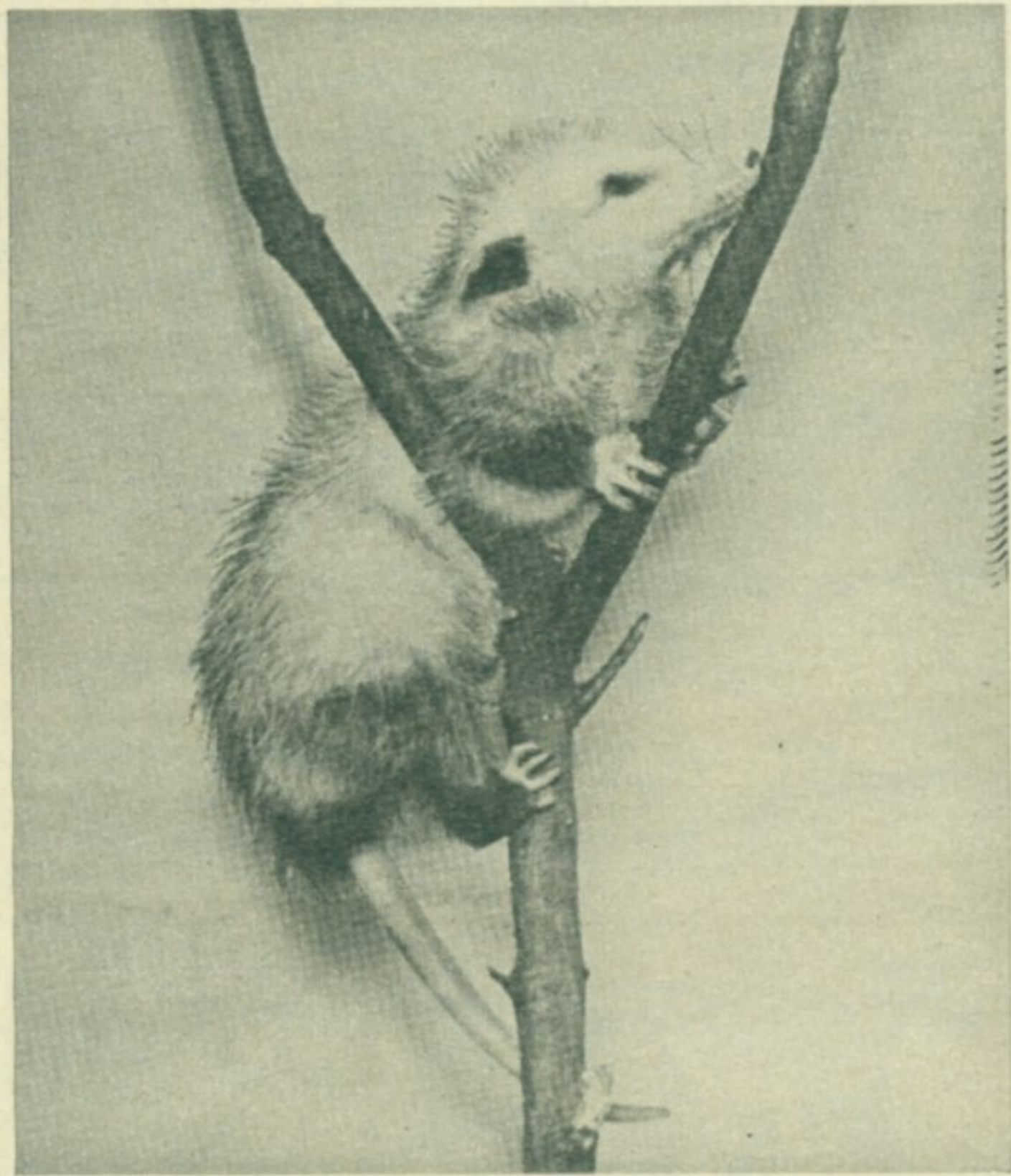
Одједном, цело дрво се за-тресло у киши пламених ли-стова и ватра се изненада у-гасила. У мраку који је на-стао није се више знало ни-ко је пас, ни ко дечак, опо-сум или тајанствени демон-ноћи.

Усред тог ковитлаца чух Билове јецаје. Он је, тре-сући се од страве, чекао та-мо где смо га оставили све-дож му пламен није пока-зао где смо. Када сам га у-гледао, лакнуло ми је. Бар се ово добро завршило.

Када се све смирило, у-гледасмо неустрашљивог лов-ца Дадлија како за реп др-жи опосума. Животиња се, као и обично, правила мрт-ва.

Те вечери вратисмо се ку-ћи задовољни: лов је био

ЛИЧНА КАРТА ОПОСУМА

Опосуми су сисари, торбари и данас се срећу само у Северној и Јужној Америци. То су једини торбари ван Аустралије. Разликују се по величини: има их ма-лих као мишеви па до мачке а по начину живота под-сећају на ровчице, пацове и сунковце.

Обични опосум је велик као домаћи пацов. Реп му је го, с кореном обраслим крзном. Живи на дрвећу и храни се воћем иако се у његовом желуцу могу наћи инсекти, пужеви и друге ситне животиње. Торба му као код кенгура, служи за смештање младунаца, а у њој се налазе брадавице. Женка носи младе само 12 дана. Зато су млади кад дођу на свет мањи од пчеле и уопште не личе на одрасле опосуме. Има их од 8—21. Пошто су потпуно неспособни за живот, мај-ка их носи у кеси (торби) још 70 дана. Ту се мла-дунци тако чврсто приљубе уз дојке да их је немо-гуће одвојити. После периода проведеног у кеси и даље остају уз мајку. Кад се она креће, ухвате јој се за крзно и путују. Понекад она савије свој велики реп у лук изнад тела а мали се својим реповима ока-че о њега, с главама надолу. Ту се осећају безбедни. Кад га нападне или заробе, опосум се направи мртав. Тако је вешт да у тим тренуцима готово потпуно заустави дисање.

Доносимо опис једног лова на опосуме у Север-ној Америци.

веома плодан и освојили смо три лепа трофеја.

ПОСЛЕДЊА НЕЗГОДА

Али, на повратку нам се десила мала незгода. Пси су се још једном огласили и ми потрчасмо у нади да су пронашли опосума. Међу-тим, пси су лајали изнад рупчаге пуне камења. Очеку-јући дивљег зеца, почесмо да је празнимо. Али несно-сан смрад нас је све више обавијао што смо били бли-

же дну. Најзад, морали смо да се повучемо празних ру-ку.

Сутрадан, у школи, ваз-дух је ужасно смрдео на твора и очајна учитељица, не знајући одакле смрад до-лази, слала је кући једно по једно дете. Када је увидела да ништа не помаже, одлу-чила је да школу затвори недељу дана.

Тако смо уживали у нео-чекиваном распусту а у ме-ђувремену смо појели три уловљена опосума, пржена на кромпиру с црним и цр-веним бибером. Родитељи су изјавили да месо мало смрди на твора... али ми-слим да су се шалили јер на тањиру није остао ни је-дан једини залагај.

Емет Говен

ВАШАР

СА СВИХ КОНТИНЕНАТА

НИКАД ИСТИНУ. — За време једног процеса пред су-дом у Тускону, у Америци, судија Петерсен обратио се једној сведокињи захтевајући од ње да понови за њим у-обичајену заклетву: „Кунем се да ћу говорити истину, само истину и ништа до истине“. „Не могу — одгово-рила је она — ја увек лажем и никад нећу говорити истину.“ Кажњена је због увореде суда.

МАЧЈИ ЗВУЦИ. — На неког младића из Детронта, који је под прозором своје изабранице свирао на виолини Шубертову „Серенаду“, један сусед је испалио шест ме-така јер је мислио да ларму диже неки мачак. На при-медбу полицајца да се нежни звуци виолине ипак разли-кују од маукања, сусед је одговорио: „Био сам убеђен да се дерња неки тешко болестан мачак“.

ПОЗНА ЈЕСЕН. — Пред једним од берлинских мати-чара нашла су се истовремено два брачна пара чији укупни збир година износи 307. Све четворо живи у дому за пензионере. Александар Волф (83) упознао је своју невесту Кети (78) у кухињи док је узалудно покушавао да скува кафу. Рудију Шварцу (75) је његова Грета го-дину дана помагала да облачи ципеле.

ДЕДА МРАЗ У ЗЕМЉИ НЕДОЂИЈИ

7.

МАМА, ЗАШТО? КАКО?

Мама и тата све знају и једног дана кажу: сада је наш син полно зрео. Шта се догодило?

Понекад се дешава да из препуних јаја изиђе један део сперматозоида. То се обично догађа ноћу, у сну, а врло ретко дању. Мама је наравно, то приметила на-мештајући синовљеву посте-љу.

11. а најчешће у 12, 13, 14. па и 15. години. Врло ретко у 16. или 17. години, али ни то није ненормално.

УВЕК ИМА ИЗУЗЕТАКА

Када се завршава развојни период? Онда кад престане да се расте. То је у 21. години. Развој се, значи, дели у три периода од којих сваки траје 7 година.

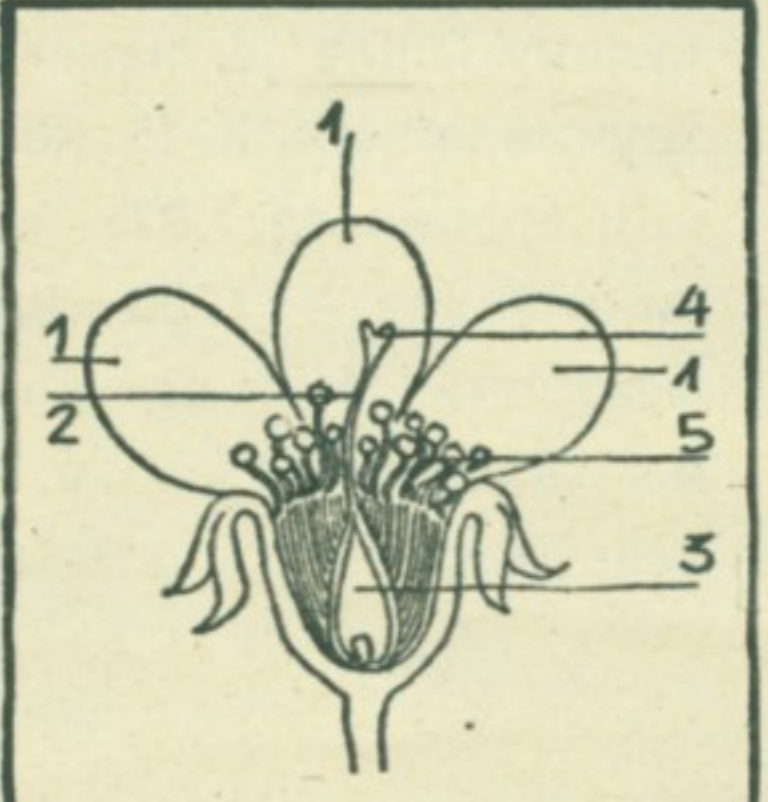
1. Право детињство, од 1. до 7. године.
2. Школско доба, од 7. до 14. године.
3. Период сазревања, од 15. до 21. године.

Рећи ћете да се и са шест година иде у школу, па, према томе, школско доба почиње годину дана раније него што смо казали. Али, ипак, без обзира да ли деца од шест година иду у школу или не, она су још права деца.

Уопште (али и ту има изузетак), девојчице просечно сазревају годину или две пре дечака. Али, и међу девојчицама, као и међу дечацима, постоје велике разлике у погледу почетка и трајања периода развоја — пубертета. Код неких дечака овај период траје неколико година, код других, међутим пубертет је веома кратак и траје само годину дана.

Код нас девојчице почињу да се развијају у 10. или 11. години а прву менструацију добијају обично у 11, 12. или 13. години. Код неких девојчица (али оне су у мањини) развој почиње годину дана раније или касније. Ако међутим, до 15 година још није добила менструацију треба да оде лекару. Понекад закашњење менструације значи да се у телу нешто не одвија како треба.

Код дечака развој почиње годину или две касније него код девојчица. У мањем броју случајева то се дешава у

1. Латнице.
2. Тучак који се налази у средини цвета.
3. Плодница, доњи део тучка.
4. Жиг, на горњем делу тучка. На њему је мали отвор који је у вези са унутрашњим делом. Тучак је танушан канал који се при дну шири у плодницу.
5. Око тучка налазе се прашници на чијим врховима су кесице са поленом (цветним прахом).

ЧОВЕК ЈЕ КАО ЦВЕТ

Из чега се састоји цвет? Погледај цртеж који приказује пресек трешњиног цвета.

Како се одиграва оплођавање цветова? Ако у жиг на тучку не падне цветни прах, цвет вене, пада и не претвара се у трешњу. Пошто углавном пчеле носе поленов прах од цвета до цвета, то се догађа оних година када је у време цветања време хладно, па због тога пчеле не могу да лете. У народу постоји веровање да се цвеће сирзало. У ствари криве су пчеле које због хладноће нису могле да лете и да оставе цветни прах на тучку. Тада се каже: трешња неће родити.

КАДА СЕ ЗАВРШАВА РАЗВОЈНИ ПЕРИОД?

Без оплођења, дакле, нема развоја.

Али, кад на тучак падне прах трешњевог цвета, он улази кроз мали отвор у жиг и преко каналића у плодницу са којом се спаја. Када се то десити, цвет је оплођен и плод трешње почиње да расте.

И код људи је неопходно оплођавање јајашца. Како се то дешава одмах ћеш сазнати. Већ ти је познато да кроз јајовод јајашце силази у материцу, припања уз њен нежни зид обложен танушном опном и ту чека да буде оплођено.

До оплођавања долази помоћу сперматозоида који се праве у јајима мушкарца. Мушкарац, значи, мора да да жени један део својих сперматозоида. Тек кад се јајашце и један сперматозоид споје, јајашце почиње да расте и постаје дете.

Жена има јајашце. Али, јајашце не може да сазри само од себе. Мушкарац има сперматозоиде. Али, ни они сами нису довољни да се роди дете. Тек када се јајашце и сперматозоид споје, почиње развој новог људског бића.

ШТА СЕ НАСЛЕЂУЈЕ И КАКО?

Многе особине наслеђују се од родитеља. Ако је тата висок, скоро сигурно ће бити висок и син. Ако је мама танка, вероватно ће и кћер бити таква. Понекад, међутим, кћерка наслеђује очеве телесне особине а син мајчине.

А некад се не личи ни на маму ни на тату, већ на бабу, тетку или ујака и стрица.

Али, не наслеђују се само изглед и телесне одлике. Од родитеља се наслеђују и таленат, наклоност, понашање итд. Ако је твој отац музички обдарен, скоро је сигурно да ћеш бити и ти. Могли би да се наведу и други примери наследних особина, али тебе више интересује да сазнаш како се ове наследне особине преносе.

То није сасвим лако схватити. Све што наслеђујеш од предака с мајчине стране скривено је у мајушном женском јајашцу. А све што наслеђујеш од предака с очеве стране, налази се у главици сперматозоида. Ово су доказали научници.

До спајања сперматозоида са женским јајашцем, кад родитељи зажеље дете, долази на тај начин што сперматозоиди прођу кроз канал мушког уда кад се он налази у родници. Сперматозоиди се упуте онда сами према јајашцу и најбржи од њих први ће пронаћи јајашце. Чим га нађе, зарива главицу у његову осетљиву

опну. На тај начин се јајашце и сперматозоиди спајају, носећи истовремено и своје наследне особине. Опна јајашца се мења, постаје тврда и непробојна тако да у њу не може више да уђе ниједан други сперматозоид.

У јајашцу отпочиње живот. Из њега ће се, после девет месеци, родити ново биће.

Ако си о свему овоме размишљао, сигурно си се и сам досетио. Сада одмах разумеш зашто су полни органи мушкарца и жене тако различити.

СВИ СЕ ЗАЉУБЉУЈУ

Када дечак у 17, 18. или 19. години постане сасвим зрео младић, одједном, много више га интересују девојке него други и пријатељи. Он посматра девојке у школи и на улици и жели да неку од њих упозна, да са њом разговара и шета. Он би желео да јој се допадне, да је води на играчку и да стално буде у њеној близини. Живот који је до тада водио изгледа му глуп и досадан; он је убеђен да би све било друкчије и леп-

ше кад би имао девојку. Он често није свестан зашто је тако, али је тако и ту не може ништа да се промени.

Исто је и са девојкама. И њих, изненада, почињу да занимају младићи и задовољне су када их неки од њих гледа. И оне желе да се допадне и пресрећне су ако им се неки згодан и добар младић удвара.

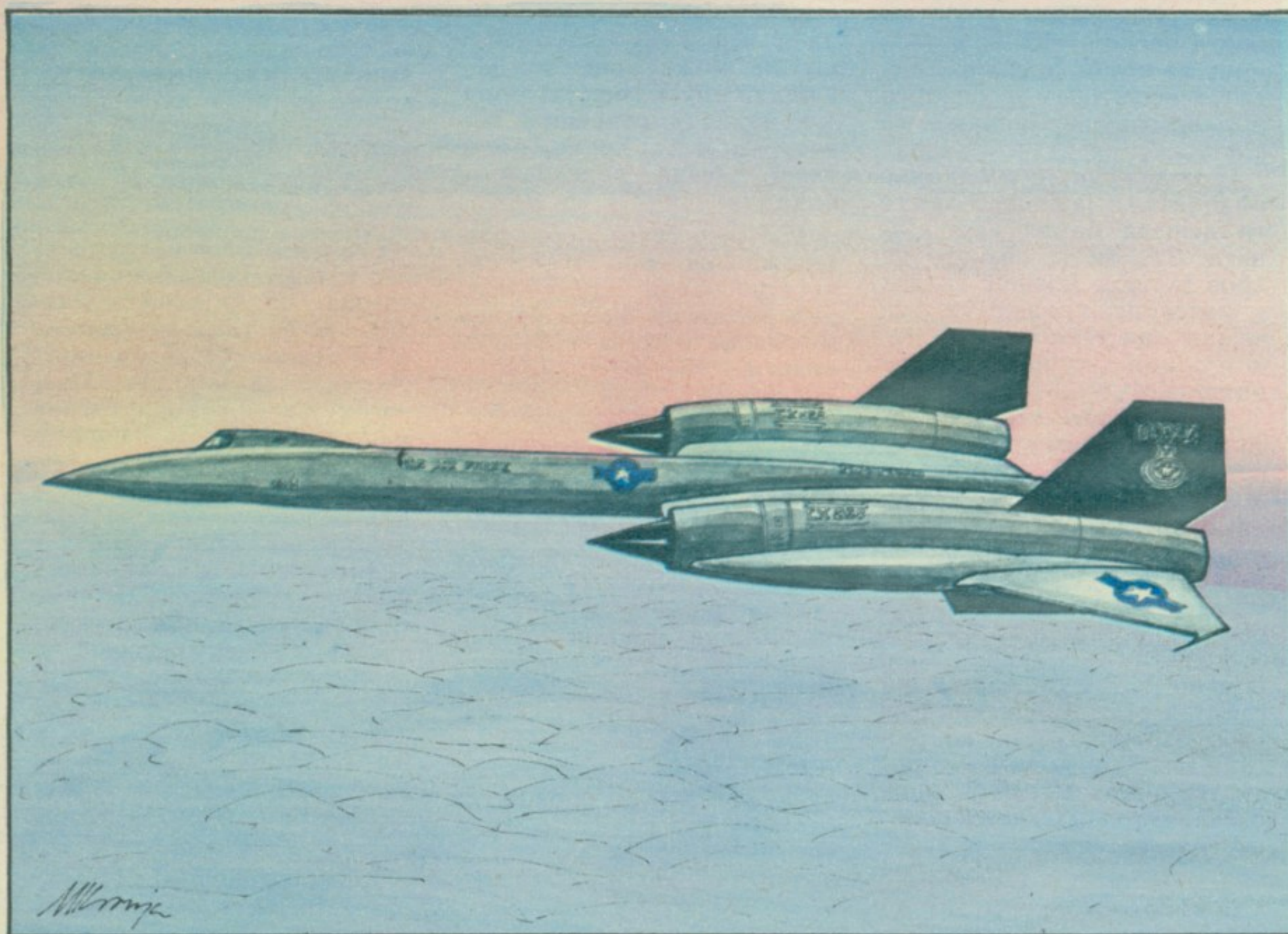
Све ове појаве настају код нас услед такозваног полног нагона. Да није њега младићи не би гледали девојке, а ни девојке се не би интересовале за младиће. Овај нагон јавља се код сваког младог бића које постаје одрасло. Код младића је, међутим, тај нагон јачи него код девојке и зато ће младић, једног лепог дана, победити урођену стидљивост и први прићи девојци, пратиће је, чекати, доносити јој цвеће. Његови другови ће се смејати и казати: „Заљубио си се!“ Али, њихов смех ће убрзо престати јер ће се и њима десити исто. Један по један, сви ће се они заљубити. Исто тако заљубиће се и све девојке.

Ти, пошто још ниси одрастао, то не можеш ни да замислиш. Можда ћеш се и смејати, али, доћи ће дан када ћеш и сам све ово доживети.

<p>1. ПОЛЕН</p> <p>2. ЖИГ</p> <p>3. ТУЧАК</p> <p>4. ПЛОДНИЦА</p> <p>5. КЕЛИЈА</p>	<p>1. СПЕРМАТОЗОИД</p> <p>2. ОТВОР РОДНИЦЕ</p> <p>3. РОДНИЦА</p> <p>4. МАТЕРИЦА</p> <p>5. ЈАЈАШЦЕ</p>
<p>Тучак је врста канала који води у плодницу.</p> <p>У плодници келија чека да буде оплођена.</p> <p>До оплођавања долази помоћу поленовог праха.</p> <p>Цветни прах кроз тучак долази до келије у плодници.</p> <p>Цветни прах и келија се у плодници спајају.</p> <p>Од оплођене келије постаје плод.</p>	<p>Родница је врста канала који води у материцу.</p> <p>У материци јајашце чека да буде оплођено.</p> <p>До оплођивања долази помоћу сперматозоида.</p> <p>Сперматозоиди кроз родницу долазе до јајашца у материци.</p> <p>Сперматозоид и јајашце се у материци спајају.</p> <p>Од оплођеног јајашца постаје дете.</p>
<p>Ако упоредимо начин оплођавања бића са оплођавањем код људи, наићи ћемо на неке сличности.</p> <p>Ако упоредимо начин оплођавања бића са оплођавањем код људи, наићи ћемо на неке сличности.</p>	
<p>Према томе, да би се родило дете, потребно је да се јајашце и сперматозоиди споје.</p>	

КРАЈ У ИДУЋЕМ БРОЈУ

НАЈБРЖИ АВИОНИ

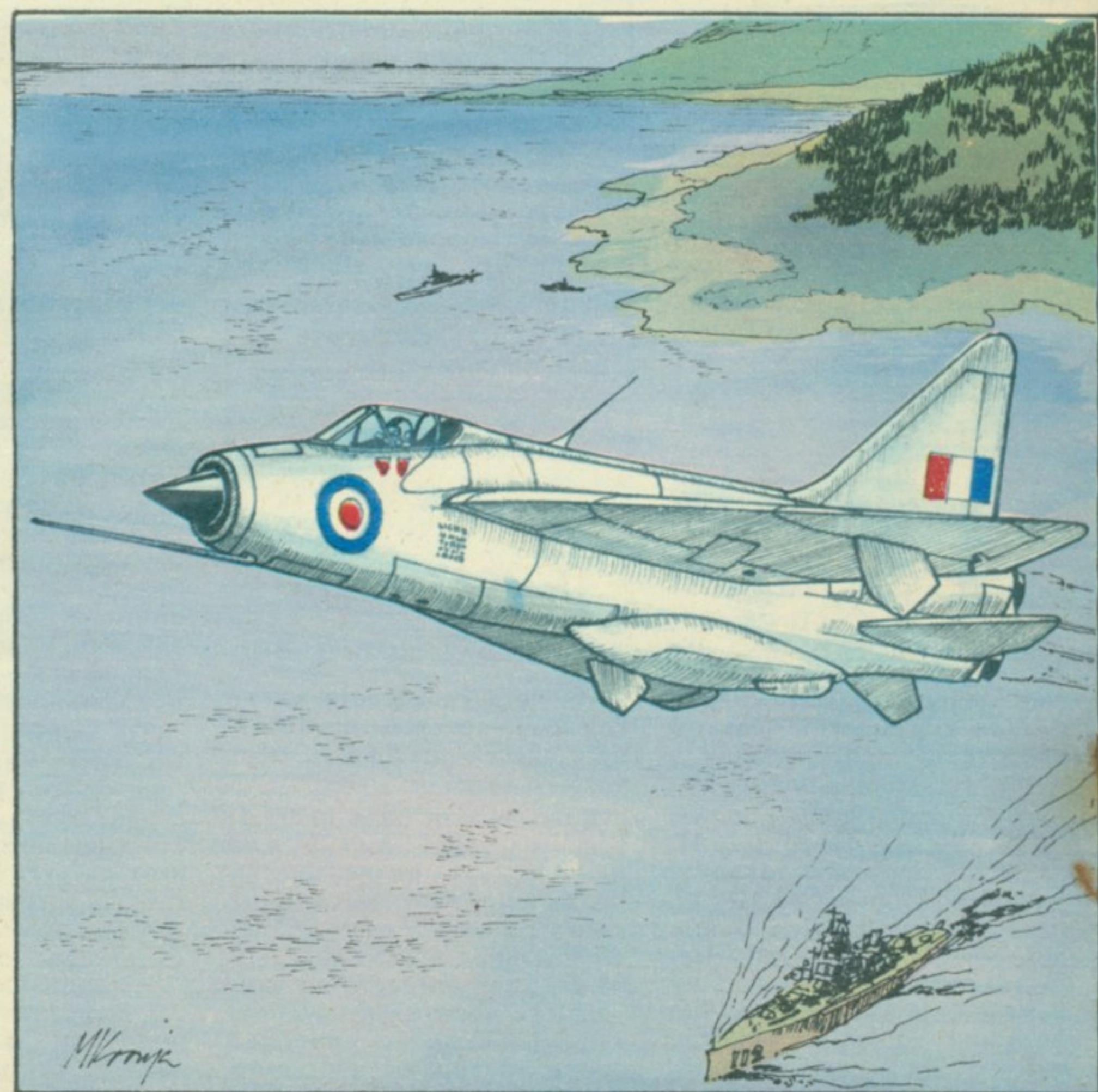
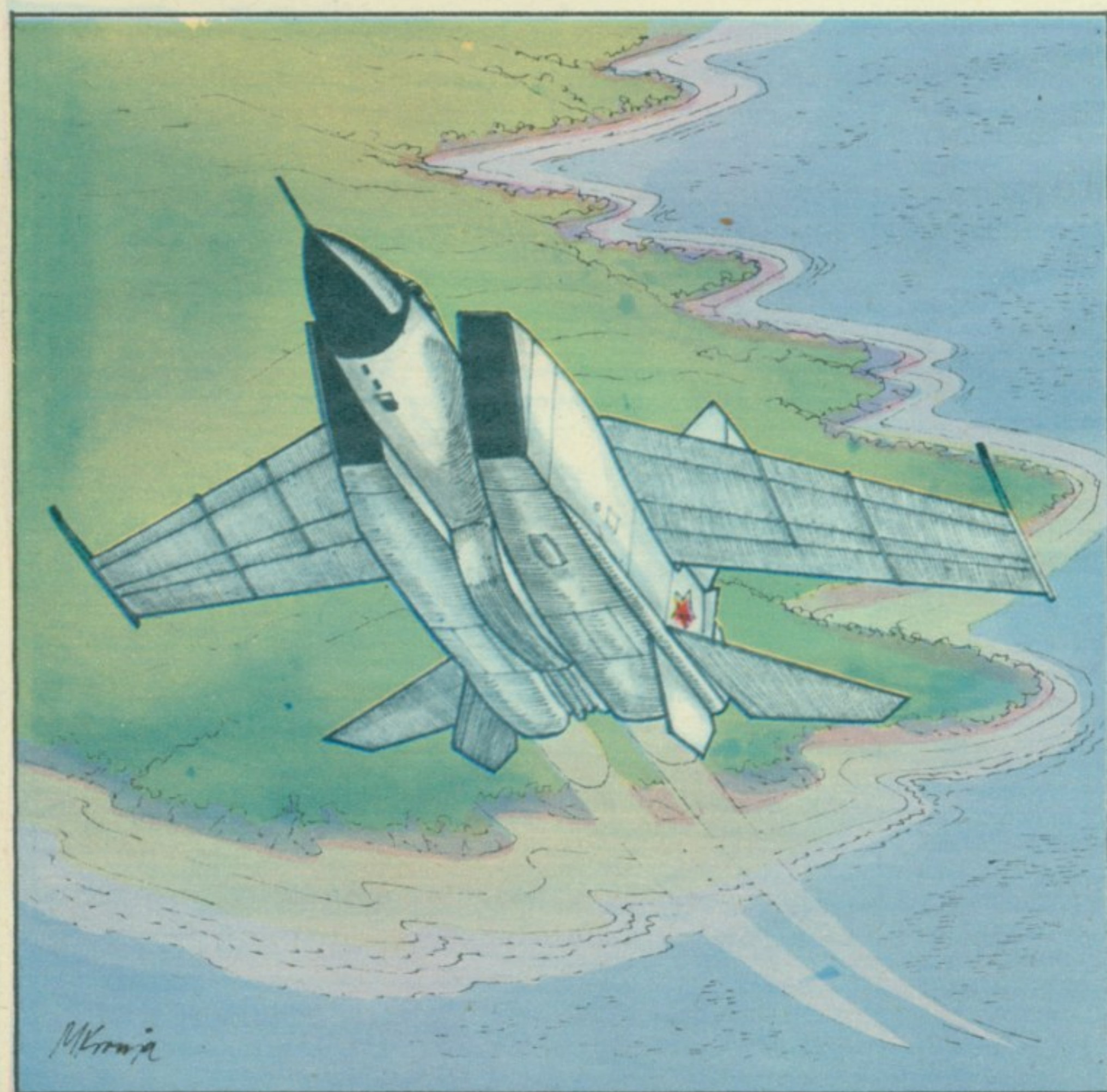
За последњих десет година борбена авијација постигла је у свом развоју огроман напредак.

Међу авионима који се већ налазе у редовној употреби врхунско достигнуће савремене ваздухопловне ратне технике представљају најбржи на свету амерички стратегијски извиђач SR-71 и два ловца пресретача: совјетски миг-23 и амерички Ф-4 фантом II. Стручњаци ваздухопловне индустрије широм света упоређују и изучавају разлике између једног и другог авиона да би даље могли да усаврше савремену ловачку авијацију. Већ данас постоји приличан број бржих и боље опремљених авиона од ових, али се они још налазе у експерименталној фази и мала је вероватноћа да ће доживети серијску производњу јер су прескупи и мање ефикасни. Такав је, између осталих, и амерички надзвучни авион X-15 који достиже Махов број 6,33 или брзину од 7.871 км/ч. (Један мах одговара брзини звука — 1200 км/ч). За сада је само експериментални. Неки од ових авиона серијске производње налазе се и у наоружању нашег ратног ваздухопловства.

SR-71. Има их само седамнаест. Висина летења — до 25.000 м. брзина до 3.700 км/ч (Махов број 3,5). Супертајни шпијунски авиони опремљени специјалним фото-камерама и разним радарима и уређајима за електронско извиђање. За сада само Совјети имају ракете које могу да „скидају“ овакве авионе.

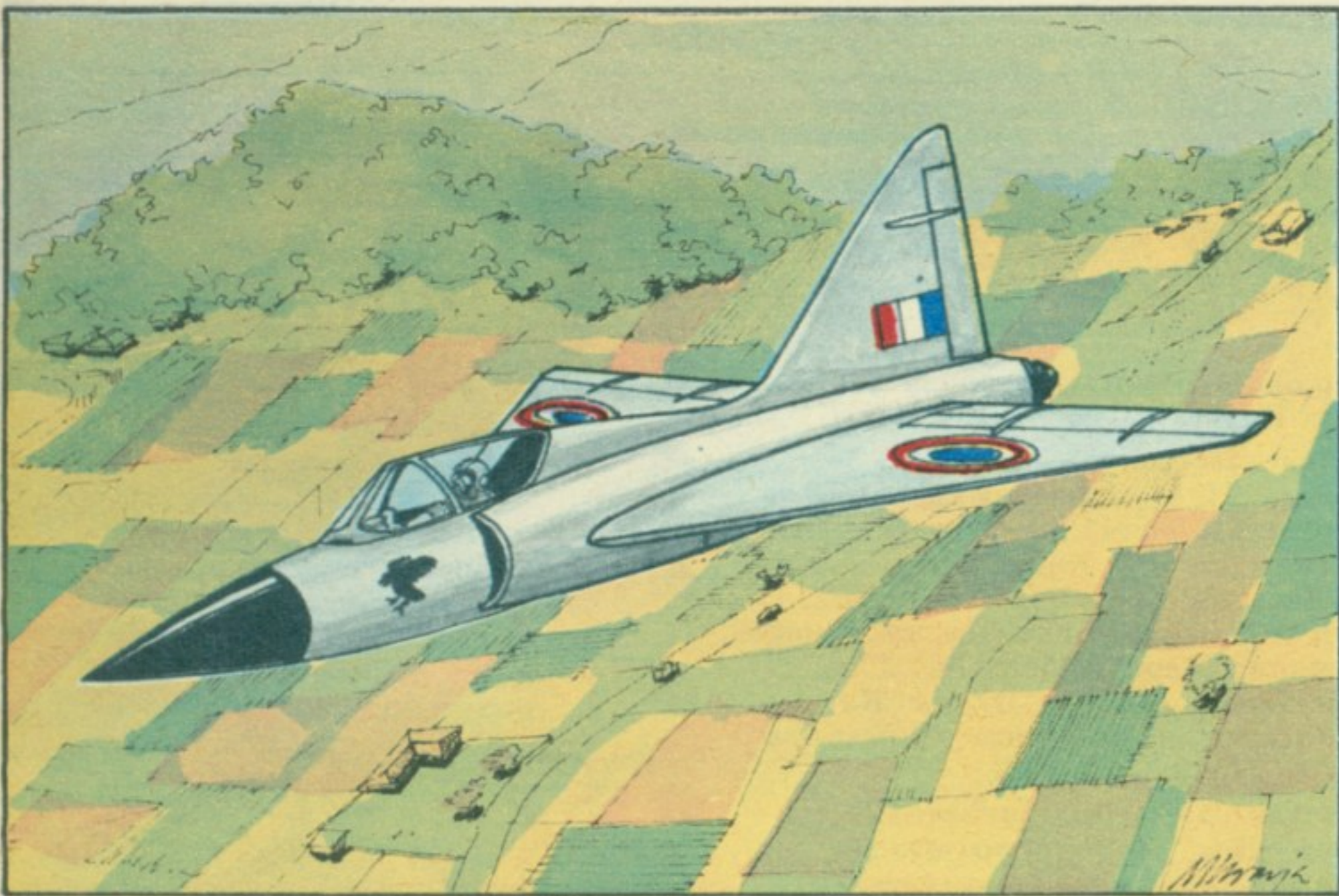
ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

МИГ—23. Совјетски авион велике борбене моћи, надзвучни. Кад му се дода помоћни ракетни мотор, може нагло да развије брзину готово до Маховог броја 2,5, преко 2.800 км на час. А брзина у ваздушним борбама много значи. Осим ловачких акција МИГ—23 може да врши и бомбардерске.

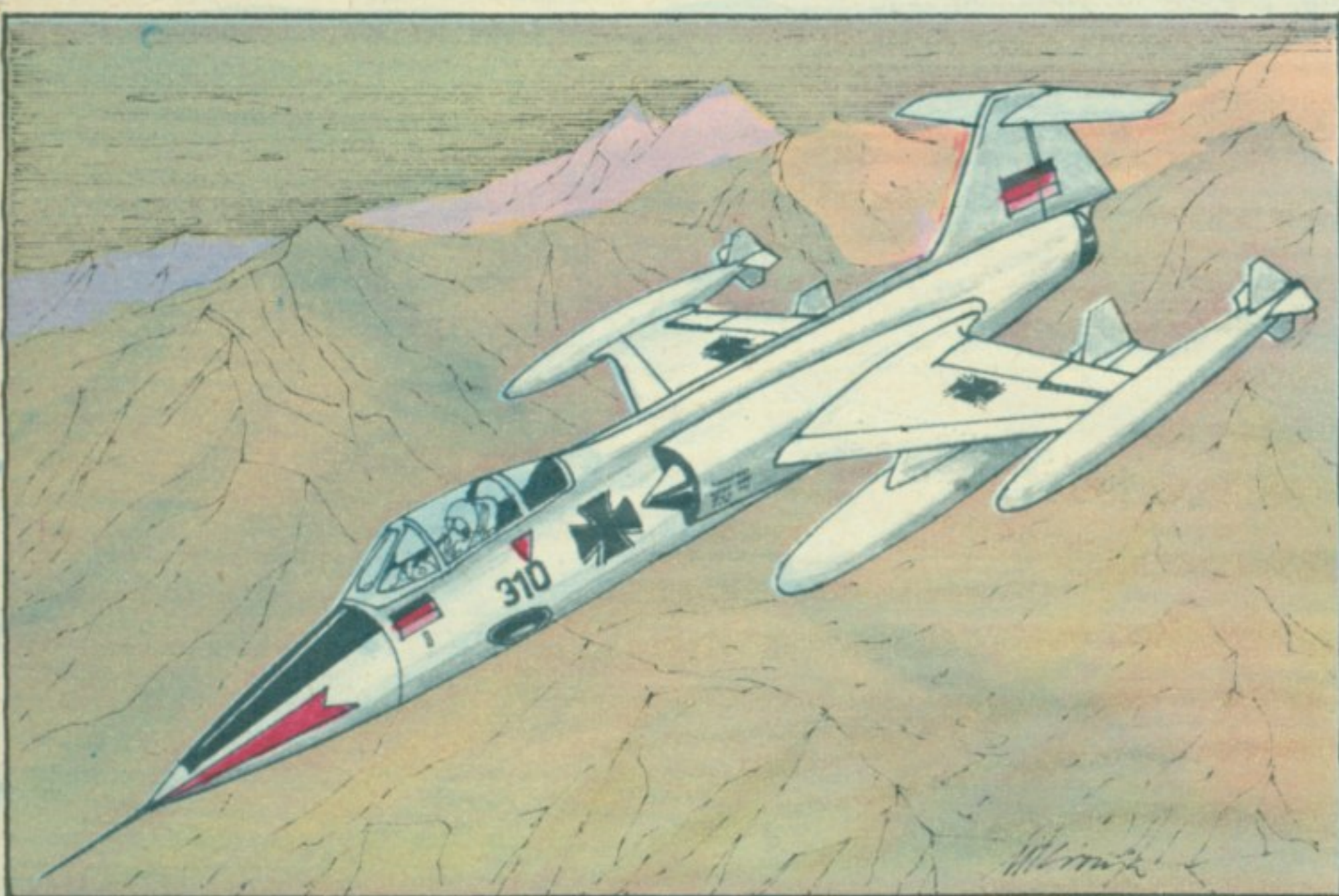
ЛАЈТНИНГ. Надзвучни ловац-пресретач, најбржа и најефикаснија борбена летелица Велике Британије. Брзина 2,3 маха или 2.430 км/ч. Има два топа калибра 30 мм и две ракете ваздух-ваздух које се управљају према топлотним зрацима из мотора противничког авиона.

МИРАЖ—III. Француски надзвучни ловац-пресретац дејствује у свим временским приликама. Дању и као ловац-бомбардер. Производи се у неколико варијанти. Наоружан је као и британски лајтнинг. Највећа брзина преко 2.300 км/ч. Може да понесе око 900 кг бомби или 36 ракета.

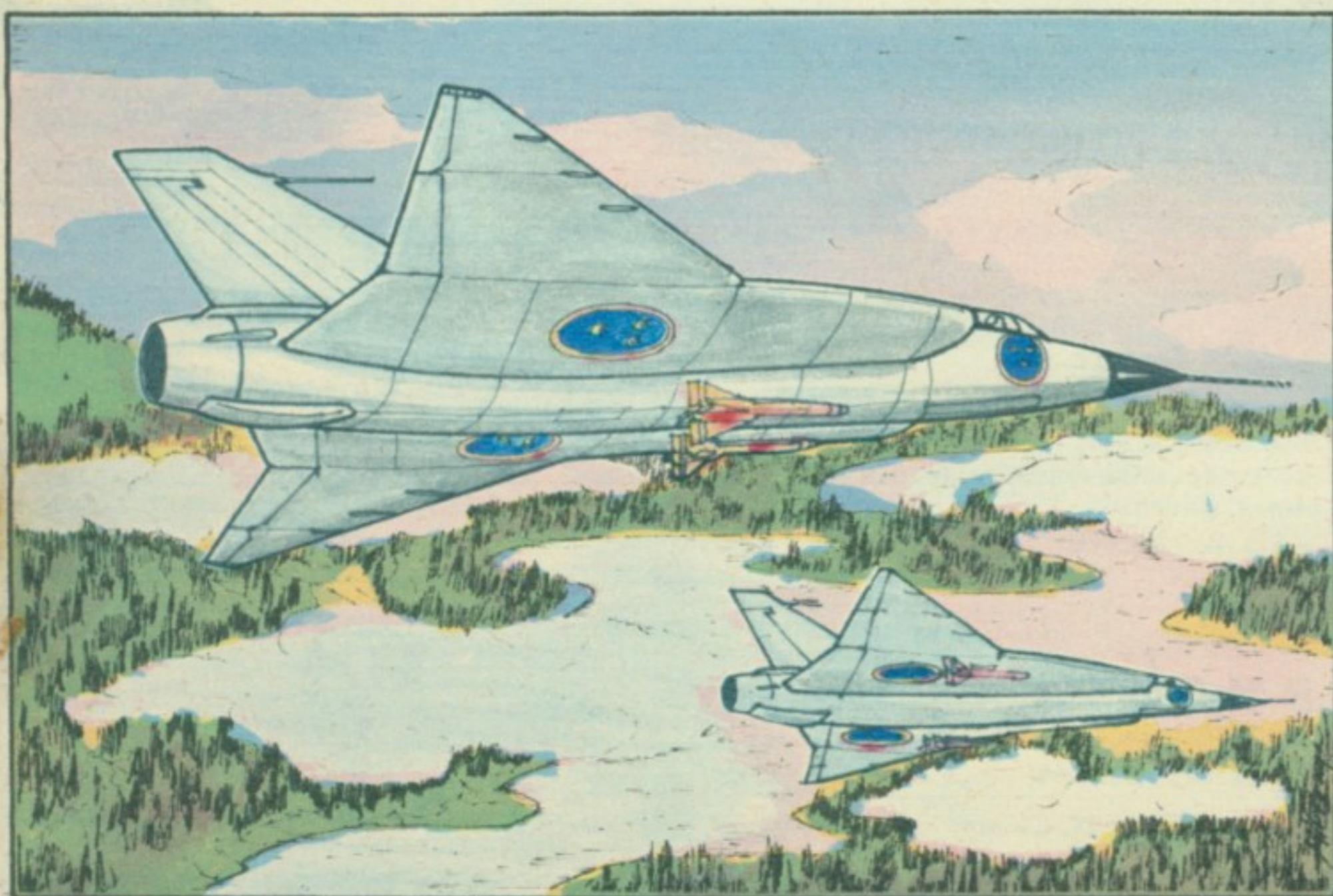
МИГ—21. Совјетски надзвучни ловац-пресретац. Може да извршава и бомбардерске задатке. Највећа брзина око 2.400 км/ч. Има веома танка крила у облику слова делта. Наоружан је и са неколико пројектила ваздух-ваздух и ваздух-земља, а може да понесе и знатну количину другог терета.

Ф—104 Г СТАРФАЈТЕР. Зову га и немачки „летећи мртвачки сандук“ због великог броја удеса (65). Конструкција му је компликована и још није довољно усавршен. Ловац-пресретац и ловац-бомбардер с брзином од око 2.000 км/ч. Може да носи нуклеарно оружје.

Ф—4 ФАНТОМ II. Америчка надзвучна летелица подједнако подесна за ловачко-пресретачке и ловачко-бомбардерске акције. Развија брзину око 2,1 Маха, 2.530 км/ч, као и Миг—23. Може да понесе нешто више терета и има већи радијус, али се спорје пење од мига—23.

СААБ 35 ДРАКЕН. Шведски надзвучни ловац-пресретац. Служи и као ловац-бомбардер за непосредну подршку јединица на земљи. Највећа му је брзина до 1.850 км/ч. Наоружање: 2 аутоматска топа 30 мм, вођене ракете ваздух-ваздух и ваздух-земља и бомбе укупно до 1.500 кг.

НЕ-ДА-РА-ЛЕ!

НЕДА АРНЕРИЋ И РАТОМИР ДАМЈАНОВИЋ СТИГЛИ СУ ДВА САТА ПРЕ ПОЧЕТКА ПРИРЕДБЕ И РАЗГЛЕДАЛИ СРЕМСКЕ КАРЛОВЦЕ

Овим повицима су ученици основне школе у Сремским Карловцима дочекали Неда Арнерић и Ратомира Дамјановића — Ралета који су им дошли у госте.

Сећате се да је „Забавник“ имао конкурс у којем је обећао да ће школама — које пошаљу највише купона-позива — послати Ратомира Дамјановића-Ралета да им рецитира. Али како према писмима која стижу у нашу редакцију Неда Арнерић спада међу миљенике младих,

решили смо да и њу позовемо на мале усмене новине „Политикиног забавника“ у школу у Сремским

ПОСЛЕ ЗАВРШЕТКА УСМЕНИХ НОВИНА „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ НЕДА И РАЛЕ СУ ЧИТАВИХ ПОЛА САТА ДЕЛИЛИ АУТОГРАМЕ

Песма недеље

Ми из редакције „Политикиног забавника“ већ смо почели да размишљамо да ли да наставимо с такмичењем за најбољу песму недеље јер успешних песама има толико да се жири сваки пут нађе на великој муци како да од њих одабере најуспелију. Тако нам је на тему **ДРУГАРСТВО** своје радове послало преко 60 младих песника међу којима нарочиту похвалу заслужују ови: Михаило Филиповић из Ниша, Верница Ковачовић из Београда, Пеца Коен из Задра, Биљана Копривица из Аранђеловца, Фадил Галић из Зворника, Перо Глигоријевић из Задра, Биљана Борћевић из Ниша и др.

Овог пута на такмичењу за песму недеље победила је Милена-Нена Јакшић. Ево њене песме која је добила награду од 50.— нових динара.

ДРУГАРСТВО?

Ја још не знам
шта је другарство,
али не могу више
без Весне и Љубише.

Милена-Нена Јакшић
уч. Осн. шк. Београд,
Георги Димитрова бр. 27

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● недавно је немачки „аквонаут“ др Јирген Доршел, после 11 дана и 22 часа проведених у „својој кући“ испод мора, на дубини од 10 метара, испловио у заливу Флен-

сбург. Пошто је очит успео, Доршел се спрема да ускоро проведе дуже време са групом научника у подморској станици на дну Северног мора, на пучини код Хелголанда.

● у граду Вилингену у Западној Немачкој конструисано је прво електронско страшило. Овај електронски апарат тако верно подражава гласове птица кад се налазе у опасности да на тај начин ве-

ома успешно растерује штеточине из поља, винограда и воћњака. Ова страшила су погодна и за аеродроме. Гласови птица су снимљени у једној орнитолошкој станици и касније укључени у апарат

● светлосне рекламе које светле без струје недавно су направљене уз примену радиоактивних изотопа. Стакле не цени у облику слова херметички су затворене и испу-

њене тритијумом док су им унутрашњи зидови обложени слојем фосфора. Боја слова зависи од врсте фосфорне примесе.

● електричне локомотиве ускоро ће славити 100. рођендан. Први електрични воз

приказан је 1879. године на међународној изложби у Берлину.

● метал никл добио је име по старогерманском богу званом Ник алт: што значи стари Ник.

ФАНТА-МОНТАЖА

Данко Парац, Загреб

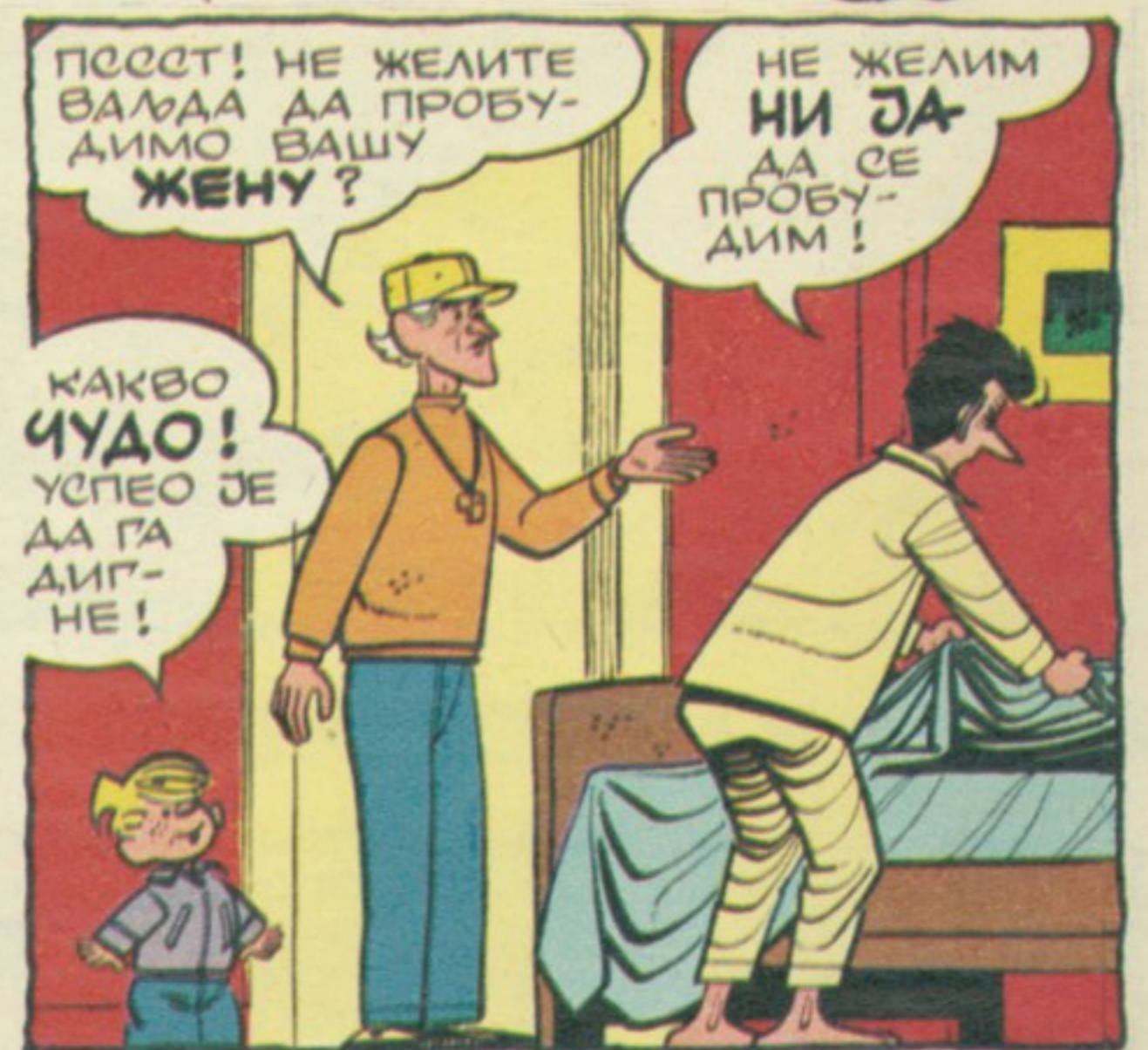
РАЈС

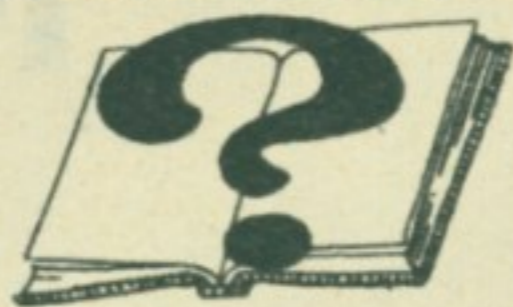
У МОДИ СУ ПАНТАЛОНЕ. — Дугачке панталоне, омиљене код Германа, освајају средњовековну моду (последњи слева). Главни део мушке одеће је затворена и широка хаљина која допире до колена и има дугачке рукаве. У почетку слободно пада док је касније стегнута појасом. Огртач, који се облачи преко хаљине обично је прихваћен на десном рамену (први слева). У романском периоду носи се и затворен огртач са капу-

љачом. Овако се одевају и свештеници, и властела и обични чобани (четврти и петти цртеж слева). Женска романска одећа састоји се од две хаљине, огртача и вела. Жена више не излази на улици гологлава (други и трећи слева). Боја је веома важна, омиљене су небесноплава, зелена као жад и ватреноцрвена.

ДЕНИС ШАМПИОН

ЗНАТЕ ЛИ

Обележите право значење речи. Ако имате свих пет погодака, дајте себи оцену — одлично са похвалом. За четири поготка оцена је — одлично, за три — врло добро, за два — добро и за један — довољно.

1. ГРЧАРИЈА

1. Неважне ситнице. 2. Врста посуђа. 3. Делови метеорита.

2. НОК-ДАУН

1. Врста кита. 2. Стављање ван закона. 3. Положај у боксу.

3. ОПИЈУМ

1. Маков сок. 2. Јако алкохолно пиће. 3. Месец у години код старих Грка

4. НЗВОЗ

1. Вагони које вуче локомотива. 2. Вађење руде. 3. Продаја робе у другој земљи.

5. КАЛИБАР

1. Мала аустралијска птица. 2. Пречник цеви оружја. 3. Барска трска.

ОДГОВОРИ:

1. Посуђе од печене земље.
2. Угарци у боксу ако је боксер на на под, али се линга пре истека времена од 10 секунди.
3. Маков сок који се употребљава као лек за умн-реније бокова. Злоупотребљава се као опојно дрога.
4. Продаја робе ван граница једне земље.
5. Угларна прашина ињекција (пушке), оруђа (тонава, хал-ручја) (випи)

ЧУДОВИШТЕ ИЗ АМАЗОНИЈЕ

Салек је власник једне хаџијенде на обали језера Уачи, недалеко од реке Рио Бранко, у сливу Амазона. То је висок, мршав, озбиљан човек, за кога се не може рећи да је склон измишљању фантастичних прича. А ево шта је он испричао о једном свом сусрету са чудовиштем из Амазоније:

— Купио сам чамац и од-

лучио да га испробам на језеру. Повео сам и два младих — Индијанца. Начинили смо један круг по језеру и већ смо се вратили кад су ми изненада дечаки узвицима указали на нешто. Погледао сам и видео како се према нама, великом брзином креће нешто црно, подижући талас високо готово метар. Нисам успео да видим шта је то било, али могу да кажем да ниједна животиња, ниједна риба није у стању да подигне такав талас.

Већина оних који причају о циновској змији су обични људи, који цео живот проводе у мочварној пампи. Нико од њих неће покушати да прича басне о јагуару дугачком 10 метара, или папагају великом као кондор. Међутим, за те ловце и дрвосече постојање огромне змије је исто тако неоспорно као, рецимо, постојање мрких медведа за наше брђане.

»ПЕРНАТА ЗМИЈА« АЦТЕКА

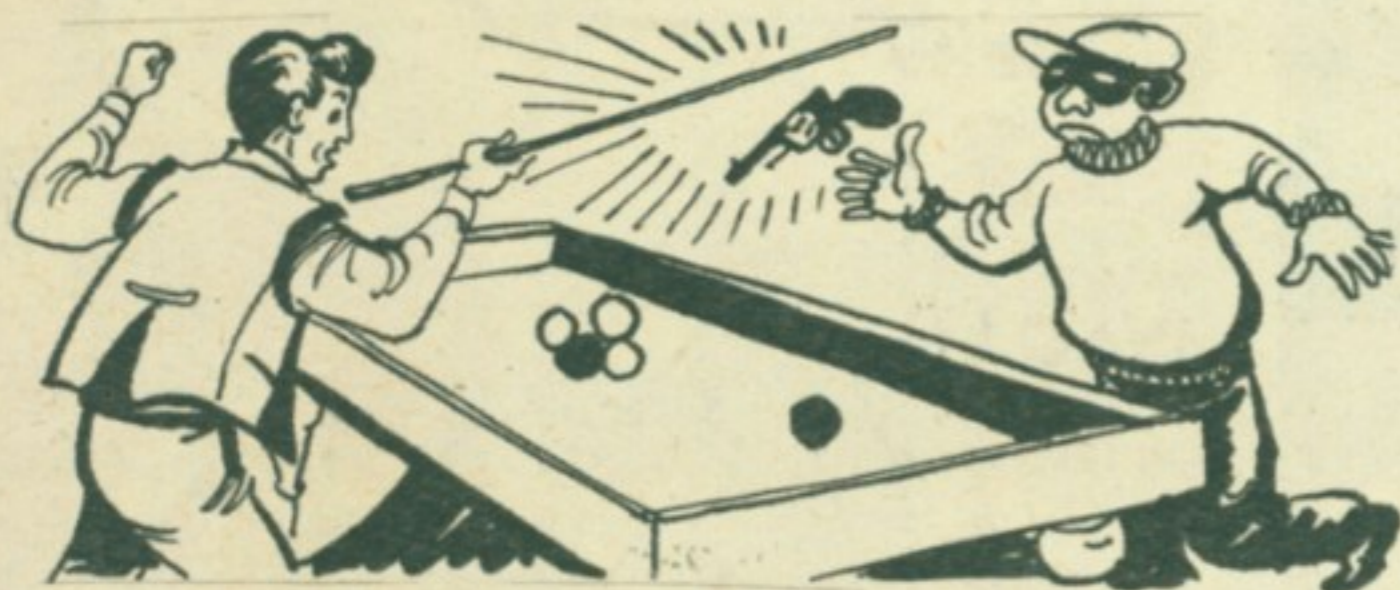
У целој Латинској Америци распрострањен је култ змије. Довољно је подсети на Кетцалкоатла — „пернату змију“ древних Ацтека. У Перуу и Боливији, где су некада постојале високо развијене цивилизације, Инке су се клањале амару: ова змија заузимала је почасно место у њиховим храмовима.

Занимљиво је да предмети поштовања нису отровне змије, којих има безброј на тим географским ширинама, већ удави, велике бое. Боливијски Индијанци и данас се клањају „крилатој бои“ а у Парагвају живи предање о „зверу са крвавом главом, великим зубима и страшним очима“.

Рекло би се да су све то само легенде. Али путник и историчар Руи Диас де Гусман описао је у прошлом веку сусрет на реци Парагвај са животињом „која је истурила изнад воде своју змијску главу. Она нас је све тако ужаснула својим размерама, зубима који су штрчали из чељустима и зловонним ситним очима, да смо сви пали на колена, изговарајући молитве.“

И из Бразила су много пута стизале вести о постојању водене звери са змијском главом која, међутим,

СПОРТСКИ КАЛЕИДОСКОП

МАЈСТОР ИГРЕ

Чилеанац Мануел Рамб да играо је билијар у једном клубу Сантијага, када је у просторије упао наоружани разбојник и затражио новац од благајнице. Сењор Мануел је, као што су захтевале

околности, направио као да диже руке у вис и... према свим правилима билијарске вештине ударио штапом разбојника по руци. Овај је испустио револвер и био одмах савладан.

ПЕЛЕ КОМПОЗИТОР

Бразилски фудбалски идол Пеле прославио се у својој земљи и као композитор. Он је за музички фестивал у Рио де Жанеиру написао самбу под насловом „Победа“. Пелеова композиција имала је успеха и биће изведена и на Бразилском самба-фестивалу. Чланови жирија стрепе већ при самој помисли шта ће бити са њима ако Пелеова самба не добије прву награду.

НЕЗВАНИЧНА ОЛИМПИЈАДА

Док су се у Мексику одвијале олимпијске игре, у америчком граду Пардивилу одржавало се светско такмичење у једењу лубеница: У катеорији „брзог једења лубеница“ победио је неки Питер Крофорд који је лубеницу од 8 килограма смазао за 50 секунди и две десетинке. После тога дошла је друга по важности дисциплина: ко ће даље да пљуне коштицу од лубенице. Нови светски рекордер постао је петнаестогодишњи Крег Џонс који је семенку „послао“ 8 метара и 56 сантиметара далеко. Толики је, од прилике, светски рекорд у скоку удаљ.

ЦИНОВСКА СИКУРИ

— Касније сам још два или три пута видео поред обале ту огромну сикур, како домороци називају анаконде. Мада је ниједном нисам видео целу, претпостављам да је дугачка 15-20 метара. Видео сам многе сикуре, чак и оне од 8-10 метара. Али, оне нису у стању да подигну талас од једног метра. То што сам видео на језеру Уачи била је циновска сикур.

Очевидаца-ловаца на циновску анаконду има доста. Пре три године Луис Силва, инжењер из Санта Круза, који је кренуо у лов на кајмане — амазонске крокодиле — у делти реке Гуапоре, видео је огромну сикур како прождире крокодила.

— Испалио сам јој у главу четири хица — каже Луис Силва. — Додуше, погодити је није ни било тешко, јер је глава змије била широка бар пола метра. Њена дужина износила је око 25 метара.

Доказа, међутим, нема јер јој Силва није одрао кожу пошто би за то било потребно да десетак људи ради пола дана. Уз то, кожа сикуре нема никакву вредност а шири неподношљив задах.

МНОГИ СУ ГА ВИДЕЛИ АЛИ ГА НИКО НИЈЕ ФОТОГРАФИСАО НИТИ МУ ЗДЕРАО КОЖУ

не личи на анаконду. Њу на зивају мињокао.

ШТА ЈЕ АНАКОНДА?

У „Енциклопедији животињског света“ Мориса Бертона о анаконди се каже:

„Назив боа-констриктор обично се односи на велики број змија-удава, али је он тачан само за јужноамеричку врсту, чија дужина ретко премаша 3,5 метра. Највећа боа-анаконда је полуводена, полушумска змија амазонских джунгли. Међу тим, и тог цина, чија дужина достиже до 10 метара, превазилази питон гигантофис чији су фосилни остаци откривени у Фајуму у Египту, а чија је дужина, како се претпоставља, износила 16-20 метара: то је највећа од познатих змија на Земљи.“

Значи, према размерама које помињу амазонски ловци, чудовиште из Амазоније требало би да буде живи гигантофис.

У књизи зоолога Бернара Ејвелманса „Трагом непознатих животиња“ помиње се да се овакво чудовиште појављивало у Бразилу, у Перуу и нарочито често у Боливији.

ШИШТАЊЕ ОД КОГА ДРХТИ ЗЕМЉА

На обали језера Светог Рафаела, у источној Боливији, годинама се причало да из језера с времена на време допире „снажно шиштање“ од кога „дрхти земља“. Године 1965. за време велике поплаве, једнога јутра откривен је дубок траг као од булдожера, који је водио од воде до усамљене куће на брдашцу. Ширина трага износила је око четири метра, а дубина — један метар. На целом језеру нема чамца чијим би се

извлачењем на обалу могао направити такав траг, а у целој покрајини ниједног булдожера.

Сведочење и легенде о огромној змији могу се пре причавати до бесконачности, али када се ова саберу наводе на претпоставку да су то у ствари две различите животиње, које би се, у недостатку бољег имена, могле назвати диновском анакондом и мињокаом.

У првом случају то би могла бити веома стара анаконда. Наиме, мало је познато колико траје живот гмизаваца. Зна се, решимо, да марионске корњаче могу да живе дуже од 150 година. Према томе, „гигантска сиктури“ потпуно се може узети као веома, веома стара анаконда. Она се среће тако ретко управо због тога што стара змија не може да обезбеди довољно хране за своје огромно тело.

За мињокаоа Бернар Ејвелманс пише да би то могао бити глиптодонт, врста диновског оклопника, који се још недавно могао срести у Јужној Америци, или чак — диносаурус. У својој књизи Ејвелманс наводи сведочење о „диновској морској змији“, која је веома слична опису мињокаоа: иста „кравља глава“, шест метара дугачак врат и тело које подсећа на стабло дрвета. Можда је реч о једној истој животињи, која је у стању да живи и у сланој и у слаткој води! То не би било тако чудно, јер је познато да у реци Амазону, живе делфини и да се у њој, три и по хиљаде километар далеко од мора, лове морске ајкуле!

Ма колико ова последња претпоставка изгледала невероватна њу свакако треба имати у виду — јер се за минутих хиљаду година слабо испитана област Амазоније није много изменила.

Б. Ф.

ПРОТИВ МАГЛЕ

Као фабрички димњак који се руши — тако изгледа најновије оружје против магле чији је главни део савитљиво црево дугачко 33 метра. Прва проба извршена је на аеродрому у Нантакету, у америчкој савезној држави Масачусетсу. Хемикалије у цеви мешају се помоћу ваздушног притиска и избачене у ваздух претварају маглу у капљице воде.

КУТАК

ВЕСЕЛОГ
архивара

ИСКРЕНО МИШЉЕЊЕ

Композитор Бернхард Шолц дошао је једном Јоханесу Брамсу с којим га је везивало искрено пријатељство и ставио му на сто своју последњу композицију.

— Молим те, Јоханесе, за отворено и искрено мишљење — замолио је. Брамс је дуго посматрао исписане листове а онда их је узео између палца и кажипрста, протрљао их и најзад рекао:

— Невероватно добар нотни папир. Где си га купио?

ПОЛИТИЧКЕ МАРАМИЦЕ

Историја новинарства обилује занимљивостима. Једна од најнеобичнијих свакако је „Политичка марамица“, лист који је излазио у Паризу од 1831. до 1833. године. Име му је потпуно одговарало. Наиме, у то време у Француској су дажбине на новински папир биле толико високе да се издавање листа никако није могло исплатити. Тада је један

руком да на распродаји купи велику количину свиле и — почео је на њој да штампа свој лист који је назвао „Политичка марамица“. Примерак је стајао 30 сантима, што је за оно време била прилично ниска цена. Лист је имао још једну предност: пошто се прочита могао се опрати и употребљавати као марамица. Није онда чудо што је „Политичка марамица“ имала висок тираж. Од „Политичке марамице“ сачувано је до данас четрдесет примерака од којих се један налази у париском Музеју штампе.

довитљиви издавач дошао на мисао да свој лист штампа на неком јевтинијем материјалу. Пошло му је за

ВИШЕ ВОЛИМ ОВАКО

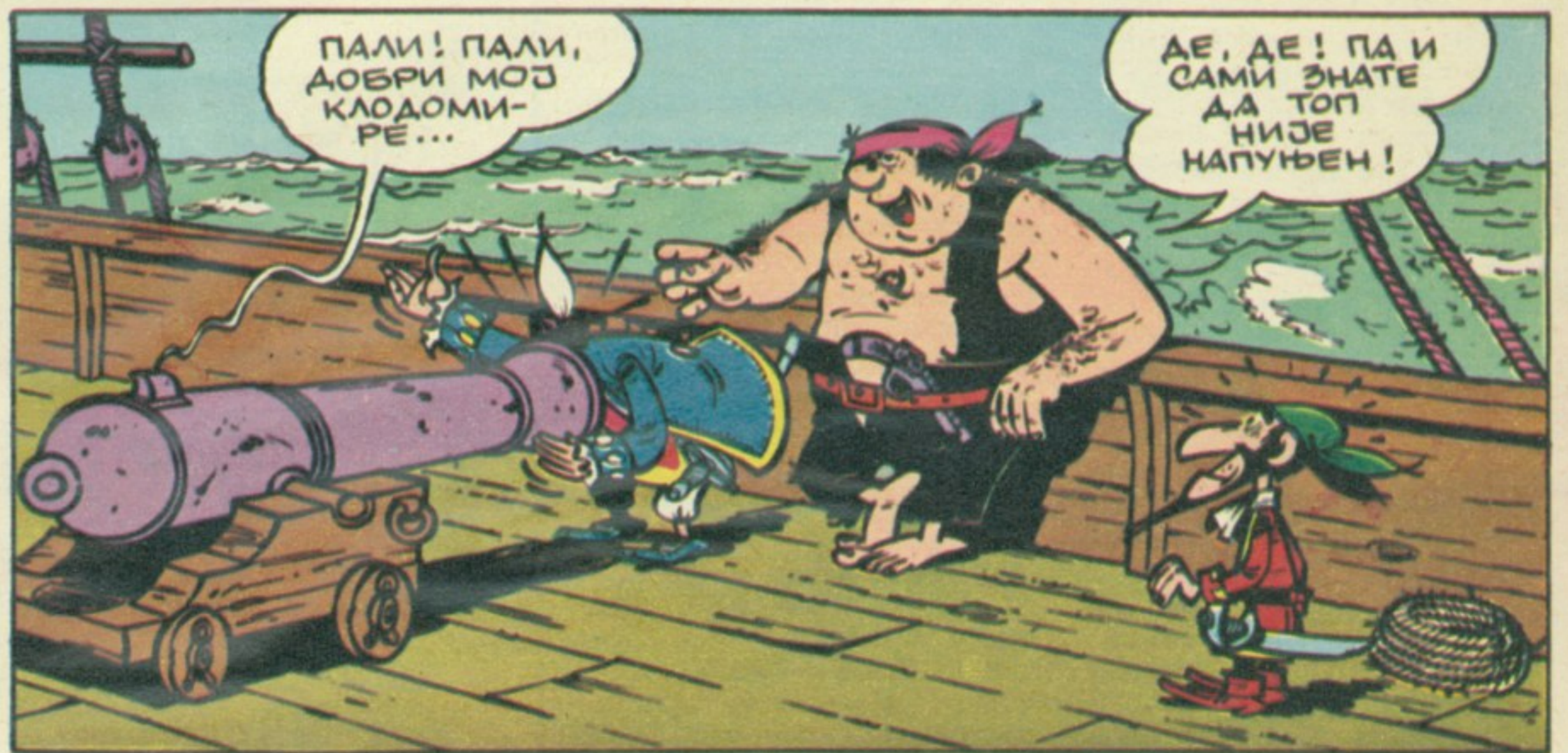
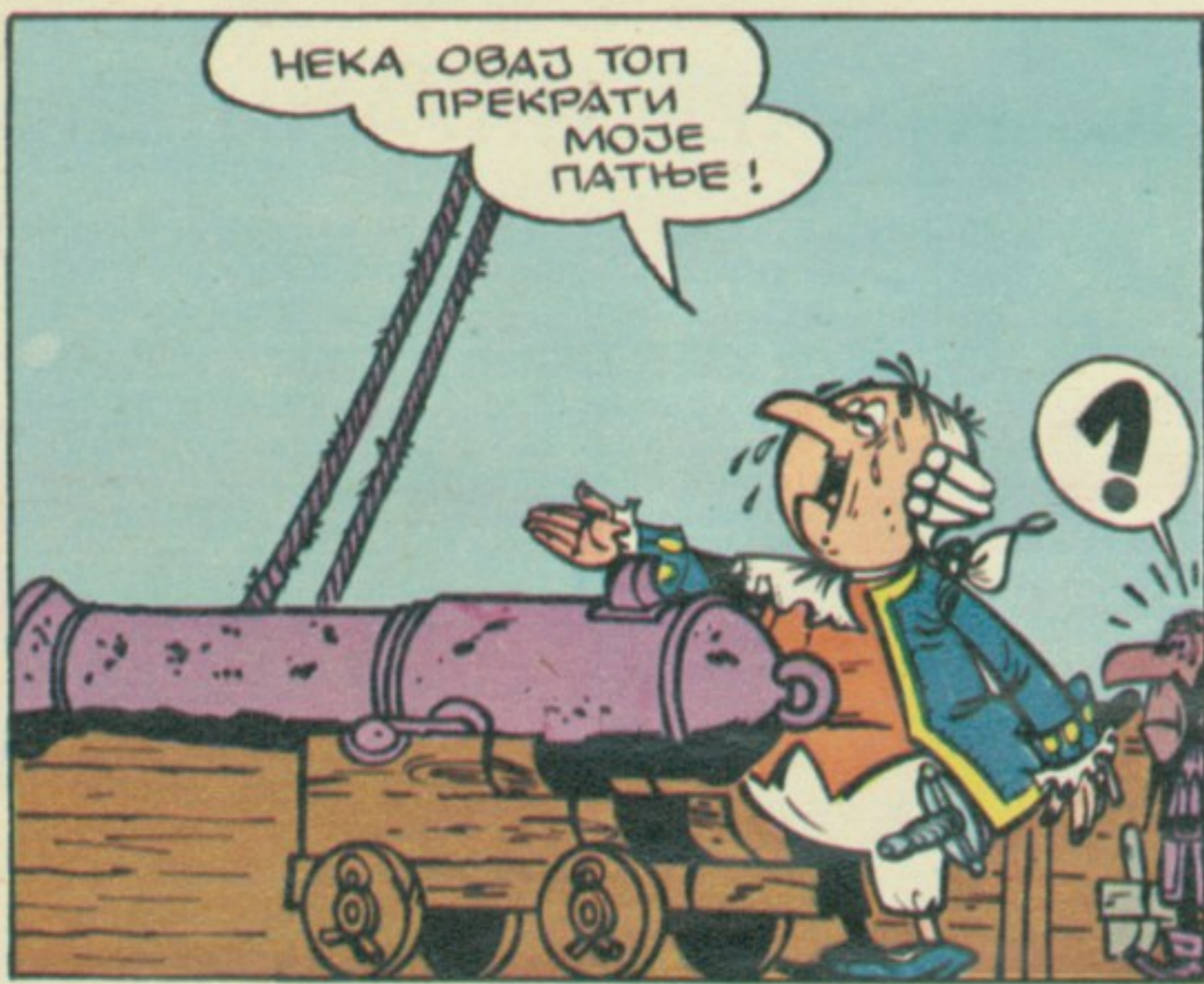
Катону Старијем обратио се један од његових ватрених присталица:

— Али, то је просто увредљиво да теби у Риму још није подигнут споменик! Треба нешто учинити.

— Пусти то — одговори му Катон. — Више волим да људи кажу „Зашто Катон нема споменик?“ него да питају „Зашто су Катону подигли споменик?“

ОСТРВО С БЛАГОМ

ТЕКСТ: А. РЕЈМОНД
ЦРТА: М. РЕМАКЛ

МАДЛЕНА И СМРТ

»РИЗИКОВАО ЈЕ СВОЈ ЖИВОТ: ДА САМ МУ ПАЛА НА ГЛАВУ, УДАРАЦ БИ ГА УБИО«

Било је лето 1958. године и тога дана припремала сам се за свој стоти скок. У то време намеравала сам да се ускоро повучем; падобранство је диван спорт али онај ко се њим бави мора да осети када је прави час за повлачење. Било је рано суботње јутро и сунце је блештаво сијало. У малим спортским колима стигла сам на аеродром Авињон-Шатоблан, где се налазио центар за обуку падобранаца. Овај терен био ми је добро познат јер сам ту извела највећи број својих скокова.

После Босана био је на мене ред. Срце ми је лупало мало јаче него обично, не од страха већ од узбуђења.

Скочих...

Као птица

Поново осетих већ доживљено али увек ново узбуђење тела које лебди у празнини и сече ваздух. Истовремено, изводила сам окрете усклађене према трењу ваздуха коме сам се препуштала (то је био „слободан“ скок). Ноге су ми за тренутак биле окренуте према земљи, да бих ускоро потом падала стрмоглавце. Осећала сам се као птица и уживала сваки детаљем тела. Ни на шта нисам мислила: уживала сам у осећању које је тешко описати, а које је сваком падобранцу познато, осећању радосне и безграничне слободе због којег смо толико привржени овом спорту.

Док сам се превртала по ваздуху видела сам, на моменте, Босанову сенку која се спуштала (такође „слободним“ падом), мање-више мојом путањом, на неколико стотина метара испод мене. Приметила сам да је хтео да се нађе у мојој вертикали; договор је био да међу нама остане најмање 150 метара висинске разлике и да, чим видим да он отвара падобран, и сама по вучем командну ручицу за активирање свог.

Падобран је ошказао

„Сад је тренутак“ помислих чим сам угледала велику белу печурку како се отвара испод мене. С изве-

сним разочарањем — зар је скок већ завршен — повукла сам конопце за отварање. Очекивала сам јак трајај и отварање падобрана који би, у моменту, зауставио стрмоглав лет ка земљи.

Али, узалуд! И даље сам падала истом брзином и вртоглаво. Мој падобран се није отворио.

Оно што је малочас било дивно осећање среће и слободе одједном се претворило у стравичан кошмар. Каква разлика! Више нисам „детела“, „падала сам!“ Нагонски затворих очи свесна да се земља приближава великом брзином. Инстинктивно, повукох бесно конопце за отварање малог резервног падобрана. Покушавала сам да обуздам панику која ме је обузимала у очекивању да се резервни падобран отвори. Спуштање помоћу овог малог падобрана много је несигурније. Бројала сам у себи: једна... две... секунде...

Још се сећам тих бескрајних секунди!... Али, ни овог пута ништа... а земља је била све ближе и ближе.

Дојодило се чудо

Десио се оно што је, теоријски бар, било немогуће: и резервни падобран је отказао.

Док је земља јурила према мени, посматрала сам сваку ситницу; сећам се детаља целог пејзажа. Испод мене аеродром, лево мале куће, мало даље, десно шума. Падала сам у правој линији према једној од pista. Смрт у част стотог скока! Лепа смрт, нема шта...

И тада се догодило чудо. Моје тело је ударило у нешто: учинило ми се да сам из све снаге треснула о неки зид. Чула сам глас. Долазио ми је изнад главе, сасвим близу: „Храбро, Мадлен! Буди мирна... држим те!“

Прва „ломисао“ била је да сам већ мртва: то су, значи, речи које се чују после смрти. Подигла сам очи да бих видела како изгледа

ПОДИГЛА САМ ОЧИ И УГЛЕДАЛА ПАР ЧИЗАМА. ЕДУАРД БОСАН НАЛАЗИО СЕ ИЗНАД МЕНЕ И ЧВРСТО МЕ ДРЖАО СВОЈИМ ГВОЗДЕНИМ РУКАМА.

рај и угледала пар чизама за лет. Едуард Босан налазио се изнад мене и чврсто ме држао.

Тек сада сам схватила: Босан је, маневрисањем, успео да дође испод мене и својим гвозденим рукама зграби конопце мог падобрана. Затим је, пажљиво и полако, вукао конопце док сам се ја пела, сантиметар по сантиметар, главом надоле а ногама нагоре. Када ме је подигао до висине својих колена ухватио је ногама моја стопала да би могао, у моменту када испусти конопце, да ме обухвати рукама. Наравно, ризиковао је свој живот: да сам му случајно пала на главу (а то је могло веома лако да се деси, у питању су били сантиметри) ударац би га убио.

Ударац о земљу

Налазили смо се на свега неколико десетина метара од земље када сам успела да мало поправим положај

свога тела. Испод нас јурили су људи с носилима.

Поново сам господарила собом. Босан ми је давао савете и истовремено покушавао да скрене како би пали на земљу а не на асфалтну писту, према којој смо летели.

На пет метара од земље Босан ме снажно одгурну и пусти: хтео је да избегне (то ми је рекао док смо падали) да падне на мене. Згрчила сам се као џеж и крајњом ока видела да је Босан учинио исто.

Ударац о тло био је, наравно, снажан. Сломил сам чланак на ноzi, али шта је један чланак према ономе што је могло да ми се деси.

Две секунде касније сви су били око мене: болничари, другови, Босан. Нисам могла да проговорим, да вриснем од среће, да захвалим Босану. Само сам га гледала и гледала и очи су говориле оно што уста нису могле. Мислим да је све разумео.

Мадлен Рејбе

ЏОНИ ХАЗАРД

ФРЕНК РОБИТ

У ТРЕНУТКУ КАДА ЈЕ МУСЕО РЕВОЛВЕРОМ ПРИМОРАО ХАЗАРДА И ДЕВОЈКУ ДА ПОЂУ С ЊИМ, НОВ ПОТРЕС ЈЕ ИЗАЗВАО ШИРЕЊЕ ПУКОТИНА...

ПУСТИ ЈЕ! ОБОЈЕ ЋЕТЕ НАСТРАДАТИ!

ИВРЕТО СЕ ДРЖИ ЗА МЕНЕ, ПРИСИ... НЕ ПОПУШТАЈ!

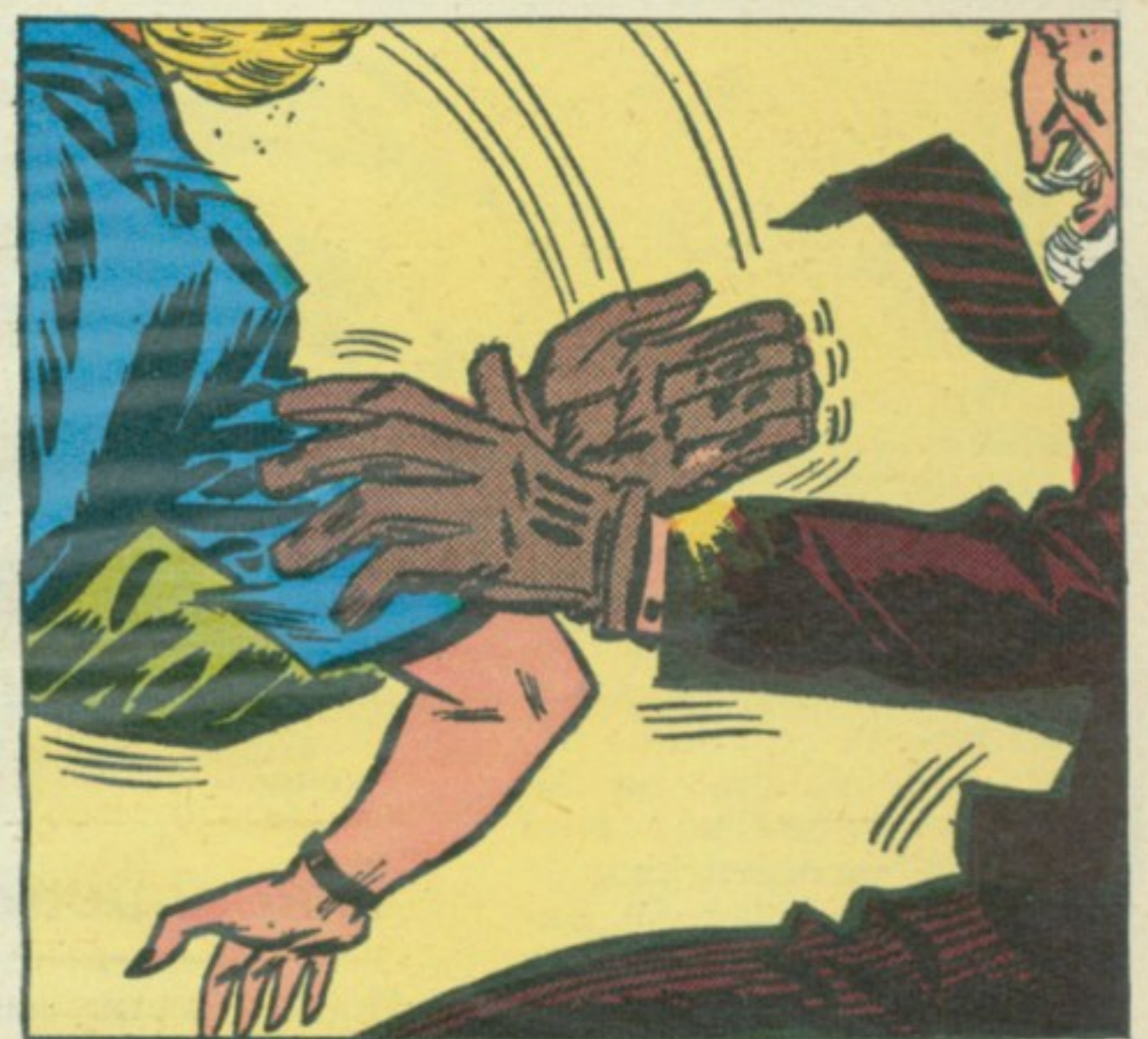

ЏОНИ СЕ ОЧАЈНИЧКИ ТРУДИО ДА НАЂЕ ИВРЕТ ОСЛОНАЦ...

ЗАКАЧИВШИ СЕ НОГОМ ЗА ТОЧАК ХЕЛИКОПТЕРА, ЏОНИ ЈЕ ПОКУШАО ДА СВЕ ТРОЈЕ СПАСЕ ОД ПАДА У ПРОВАЛИЈУ. АЛИ...

ЖАО МИ ЈЕ, МУСЕОЕ... САМ СИ КРИВ!

КАСНИЈЕ У БАЗИ...

ПРАВИ ЈУНАК ОВОГ УЗБУДЉИВОГ ДОГАЂАЈА ЈЕ... ОВА НЕЖНА ДЕВОЈКА! АКО БУДЕТЕ ДЕЛИЛИ МЕДАЉЕ... НЕ ЗАБОРАВИТЕ ПРИСИ!

ТА ВАША ЈУНАКИЊА ЗАСПАЊЕ НА НОГАМА...

О О О Х

КАСНИЈЕ

ДВАДЕСЕТ ЧЕТИРИ САТА СПАВАЊА... И ОПЕТ ЋЕ БИТИ ЧИЛА И ОРНА ЗА ПОСАО!

САМО НЕКА СЕ ОДМАРА... ДОБИЛИ СМО ПОМОЋ! САД ИМАМО БОЛНИЦАРКЕ У СВИМ ПОЛСКИМ АМБУЛАНТАМА!

ЗАХВАЉУЈУЋИ НОВИМ ЛЕКАРИМА И БОЛНИЦАРКАМА А НАРОЧИТО ЛЕКОВИМА КОЈИ СУ СПАШЕНИ ОД БАНДИТА, НАСТРАДАЛИМА У ЗЕМЉОТРЕСУ ОСИГУРАНО ЈЕ ЛЕЧЕЊЕ...

КРАЈ ЕПИЗОДЕ

БРЕД ЊУМЕН НА МЕРКУРУ

ДА ЛИ СТЕ РАСЕЈАНИ?

За неке људе каже се да су помало „у облацима“. То значи да не обраћају пажњу на оно што им се каже и све одмах заборављају. И нимало се због тога не узбуђују и не желе да се промене.

А ви? Одговорите на наша питања и сазнаћете.

ДА НЕ

ДА НЕ

1. Да ли вам се икада десило да ударите у бандеру и... да се извините?	☐	☐	5. Када дођете у куповину, да ли редовно нешто заборавите?	☐	☐
2. Догађа ли вам се често да у школи или на послу приметите како сте заборавили оловку или књигу?	☐	☐	6. Да ли се често спотичете у ходу?	☐	☐
3. Имате ли добро памћење?	☐	☐	7. Памтите ли заказане састанке чак и ако их не прибележите?	☐	☐
4. Да ли пажљиво прелазите улицу?	☐	☐	8. Да ли вам се дешава да прођете поред познаника и да га не приметите?	☐	☐
	☐	☐	9. Да ли вам се догодило да из заборавности два пута урадите исту ствар?	☐	☐

Дајте себи по један поен за свако „да“ на питања 1, 2, 5, 6, 8, 9, и по један поен за свако „не“ на питања 3, 4 и 7.

РЕШЕЊЕ:

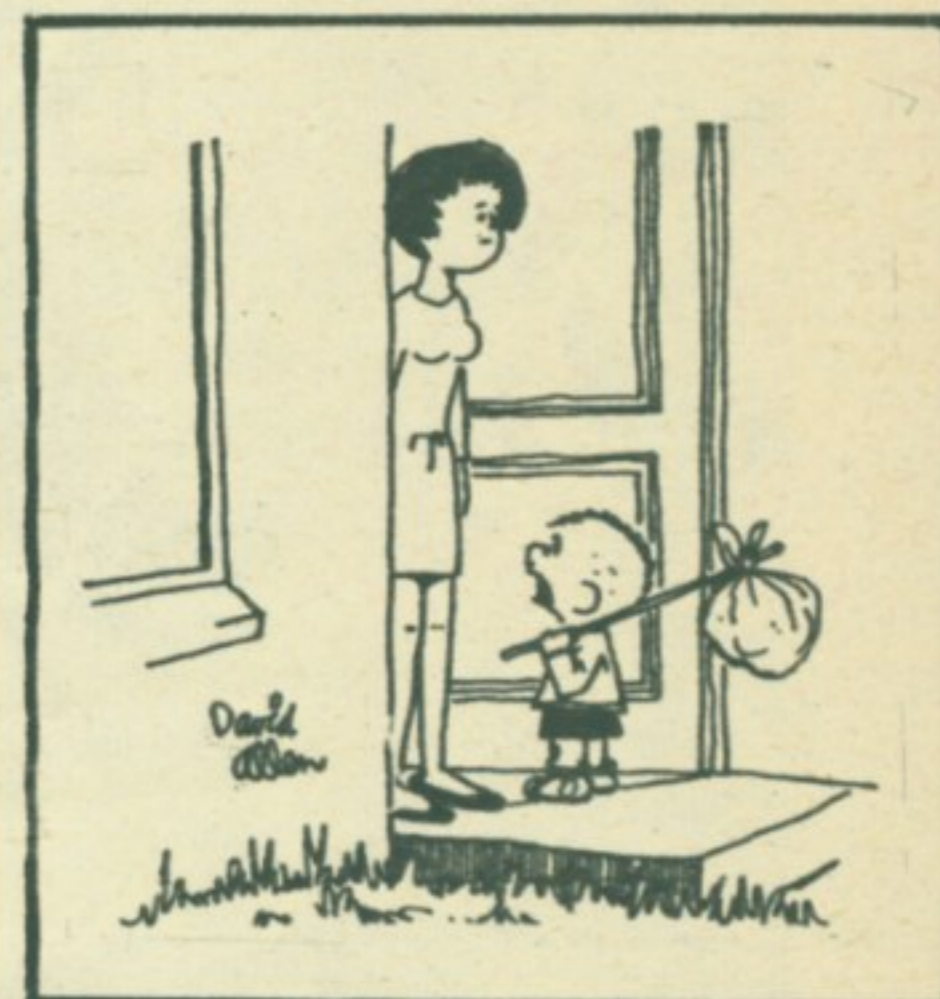
— Ако имате више од 6 поена, јасно је да живите у облацима. Било би боље да с времена на време погледате пред себе јер вам се може десити да упаднете у шахт.

— Између 3 и 6 поена: ви сте баш како треба. Понекад „летите“ али се брзо враћате на земљу!...

— Мање од 3 поена: увек гледате шта се око вас догађа и чврсто стојите на земљи.

— Ако је веровати МАПИ овде ИМА ЗЛАТА

— Предомислио сам се. Сетно сам се да је вечерас на телевизији каубојски филм.

ГУСАРСКА ПОДМОРНИЦА

SARDINA

ЈА ВОЛИМ **EVA** САРДИНУ СА ЗНАКОМ МОРЖА

И ТО ЈЕ МУЗЕЈ

Музеј Роберта Пота из Вуперта-ла вероватно је један од најнеобичнијих на свету. Пот га је „отворио“ 1962. године и назвао га „Благо из канти за смеће“. Он је више од десет година био шеф службе за одржавање чистоће у граду тако да је музејске експонате добијао „из прве руке“. Данас их у овом музеју има преко седам хиљада.

ЈЕДНА
АЛИ ВРЕДНА

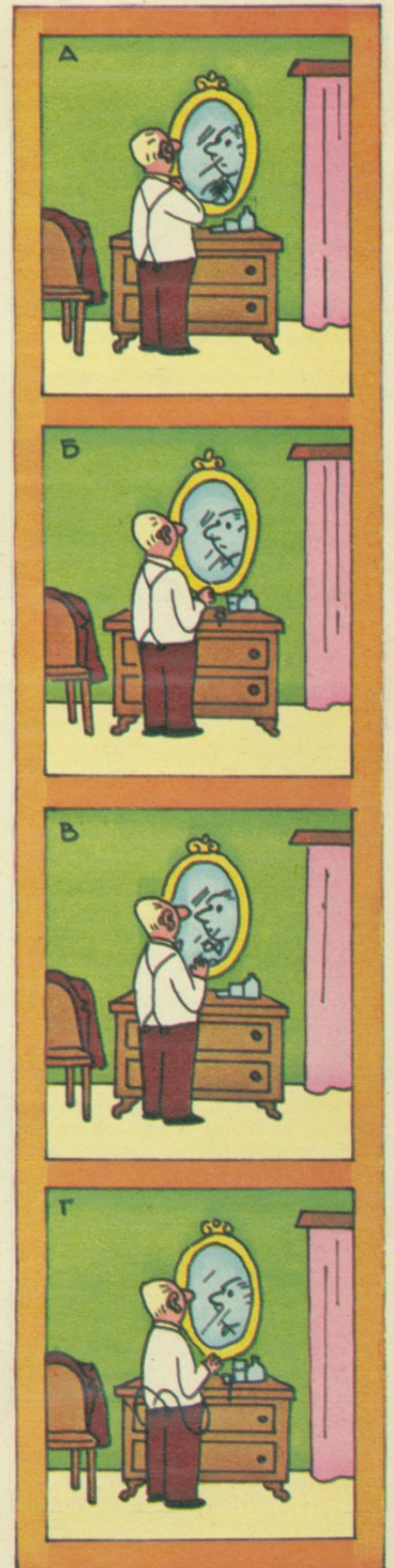
КО БРЗО СУДИ,
БРЗО СЕ И КАЈЕ

(Из Вукове збирке)

НЕВОЉЕ СА ВОДОМ

ЧИКА ТАСА ПРЕД ОГЛЕДАЛОМ

Распоредите наша четири цртежа тачно оним редом којим се чика Таса уређивао пред огледалом.

РЕШЕЊЕ:

ШИНОВСКИ МИКРОБ

ОНИ НЕЋЕ НАС ДИРАТИ, АЛИ
ЋЕ НАМ РАЗОРИТИ ОДЕЛА, ОП-
РЕМУ И МИ ЋЕМО ПОГИНУТИ

Тишина.
Нека необична, мртва, без дашка ветра, без шуштања лишћа, потпуна тишина.

Тишина месечеве пустиње.
Некада је биолог Роман Александрович маштао о потпуној тишини. Желео је да не чује буку трамваја, гласове из кухиње. Одлазио је у село и тамо на миру решавао своје једначине молекула беланчевина. Али, однекуд би, ипак, допирао заразни децји смех, мукање крава, кукурикање петла. Роман Александрович би тада и нехотице остављао на страну своје списе и гледао кроз прозор: тамо су се њихале расцветане гране јабука, а небо се плавило осуто белим облацима, као цветовима. Починио је да се сећа високих ограда, које је прескакао у детињству. Радна атмосфера је без трага ишчезавала.

Обична измишљотина

И, ето, сад је постигао потпуну тишину. Корача а не чује ни шум својих корака. Мука му је од тога. Окреће се и види како подрхтавају зидови тенка — дизел-мотори нису искључени. На три корака испред њега налази се геолог Николај. У оклопу од пластичне масе и с балоном кисеоника он личи на неку машину. Застао је пред црним отвором, улазом у пећину. Свуда унаоколо је многовековна прашина, коју ништа не помера с места. Роман Александрович је спустио поглед на термометар причвршћен за груди — показивао је $+125^{\circ}$ Целзијусових. И нехотице га обузе немир: „Да ли је он, биолог, баш морао да долази овамо? Сетио се последње дискусије:

— Не знамо зашто бисте ви тамо летели. Живот на Месецу је најобичнија измишљотина маштара. На планети на којој нема атмосфере на којој постоји тако оштар прелаз температуре од $+125^{\circ}\text{C}$ до минус 160° да постоји живот? Па то је апсурд!

Живој се крије свугде

Али, Роман Александрович је остао при своме. Живот. У чему се састоји? На земљи је то јасно: у зеленилу тропских шума, у гранама воћака које се савијају под теретом плодова, у распеваном птичјем цвркуту; у најлепшем цвету природе, највишем њеном чуду — људском мозгу; и у жарким пустињама, и у бескрајним дубинама океана — свугде се крије живот. Он постоји и тамо где је то тешко и замислити.

Биолог баца поглед на зупчасти

Месечев хоризонт, на који није навикао, на прашњави тенк који их је тако сигурно чувао од многобројних метеорита и других неочекиваних удара на Месецу. Он сада даје сигнале живота.

Један за другим људи нестају кроз уски отвор пећине. Роман Александрович укључује рефлектор. Пред њима је дугачак, кривудава ходник. По зидовима светлуца некакво камење. Он зна шта је то. То су жице златне и бакарне руде, које овде, на Месецу, избијају директно са површине.

Термометар показује 110 степени, после неколико корака 80 степени, ускоро 50. Васионски пилоти-астронаути укључују термостате. Коракнули су још десетак пута и онда су приметили да се у помрчини светлуцају некакве блиставе мрље. Шта је то? Излаз на површину? Али температура расте.

Роман Александрович успорава корак и гледа на екран опреме. Стрелица се помера. Сад је јасно. Радиоактивно зрачење. Али, стрелица не долази до црвене тачке и астронаути настављају пут. Пролазе испод свода и наједном наилазе на диван призор: пећина је сва обливена наранџастом светлошћу. Златне жице и минерални слојеви светлуцају као нека тајанствена писма записана на зидовима стена, сипају љубичасту, наранџасту и златну боју.

Нека чудна бића

Али, нису само тај сјај и блиставе узбудили астронауте!

У гигантској пећини, гмижући, пузећи ка средини, кретала су се нека чудна бића, слична црвима и лоптицама, испуњена некаквом неодређеном, провидном масом.

Роман Александрович је тихо рекао у микрофон:

— Прићи ћемо им ближе да их боље осмотримо! У десном углу је погодно место!

Онда је зачуо Николајев глас, који је допро путем радио-таласа:

— Чини ми се да ћемо то тешко успети...

Али, Роман Александрович је једним гигантским скоком већ успео да се нађе на одређеном месту. Николај је морао да га следи.

... Сада су гигантски „микроби“ били сасвим близу њих. Већ су се у њиховој унутрашњости могли разликовати вируси, који су обављали свој разорни посао, а у самим вирусима некаква чудна тела, која су можда тровала вирусе, и тако изазивала обнављање „микроба“. Од неких „микроба“ палацали су дрхтави пипци. Они су пипали пут, задржавајући се понекад испред комада минерала.

„Ови директно из минерала узи-

мају неопходне материје“ — развишао је Роман Александрович. „Али воду? Одакле добијају воду? Овде нема воде...“ Сетио се воштаног мољца. Он добија из воска кисеоник и водоник а затим их у своме организму сједињује у воду. Можда и ова чудновата бића „пију“ воду на сличан начин.

Наједном се у тим неравномерним покретима ових најпростијих организама нешто изменило. И пре него што је Роман Александрович ишта и приметио ка њему се устремио „микроб“ у облику балона и испружио један свој пипак ка његовом појасу. „Таквих простих организама нема на Земљи“ — помислио је биолог. „Ови су много развијенији. На Месецу се сав живот развија у једном правцу. Занимљиво је шта су заправо ови пипци? Нарочите антене којима они одржавају везу са спољним светом? Органи исхране? Или, можда и једно и друго?“

Крећу у најаг

Није успео да нађе одговор на то питање. Други „балон“ је испружио свој пипак ка његовој руци. Роман Александрович је тргнуо руку. Пред очима му је севнуо пламен. Био је то пуцањ из Николајевог пиштоља. Метак је прошао

кроз прозрано, смрзнуто тело „микроба“ без икаквог трага. И зачас је неколико лопти опколило астронауте. Нагнули су са свих страна преплављујући место на коме су се астронаути налазили. Чак су и журили прескачући једни друге, савијајући се велика клупка и образујући праву лавину протоплазме.

— Романо Александровичу, шта да радимо? — зазвонио је у ушима Николајев глас.

Ошроб и ушробушроб

Биолог се окренуо. За одступање ка излазу из пећине било је касно. Пут су одсекле лавине огромних „микроба“. „Зашто се они крећу ка нама? На Месецу нема живих бића, значи да ти „микроби“ нису паразити топлокрвних мекушаца. Они узимају храну директно из тла на коме су, из ваздуха или се, пак, хране једни другима. Ми не можемо да представљамо храну за њих... Шта онда све ово значи?“

Поглед му је пао на заштитни оклоп, на којем су били испружени пипци животиња. „Храна нисмо ми... него метал наше опреме... На њој има свих састојака које ови организми црпу из минералног тла: гвожђе, азот, једињења... Они неће дирати нас, али ће нам разорити одело, опрему и ми ћемо погинути...“

— ПРИЋИ ЋЕМО ИМ БЛИЖЕ ДА ИХ БОЉЕ ОСМОТРИМО!

ВУЛКАНСКО ПЛЕМЕ

Осећање смртне опасности наједном је потиснуло све друге мисли. Напором свих мишића он је одбацивао хладну масу балона. Али, после неколико тренутака они су се опет окупили око њега као живи таласи. Десетине и стотине пипака истезало се ка његовом појасу, ка прибору са кисеоником.

„Предати сигнал друговима који су остали у тенку? Али, чиме они могу да помогну. Једино оружје, радио-топ, остало је у ракети.

„Мирно, — наредио је себи. Размисли и оцени ситуацију. Само мирно!“

У сваком царству постоји отров, али и противотров. Још тамо, испод свода, биолог се изненадио зашто микроба нема у угловима где се разлива љубичаста светлост. Сада је то схватио. Тамо где је допирала љубичаста светлост, није било места за микробе. Јер, ако би неки од балона случајно упао у „забрањену зону“, остајао је на том месту непомичан. Затим се постепено скупљао и распадао.

— Идите за мном — наредио је Роман Александрович Николају одбацујући најближе балоне. Он се одупро и скоковима од пет метара доспео у „љубичасту зону“. Николај је журнуо за њим.

Ошкриће вредније од злата

Када су се одморили и стали један поред другог, могли су да посматрају занимљив приказ. Роман Александрович је одломио једно парче стене која је испуштала љубичасту светлост и бацао га на место где се гомилала маса микроба. Другим парчетом је пошао ка „микробима“. Огромни балони су одступали од њега на све стране. Они, пак, који нису успевали да се склоне на време, издисали би или се смежурали. Биолог је сада полако нишао и разгледао пећину.

— Ево почетка најбогатије златне жице — узвикнуо је Николај. Потом је откинуо један грумен златне руде и показао га научнику.

Роман Александрович је одмахнуо руком:

— Тога овде има колико хоћеш. Али, изгледа да смо ми пронашли много драгоценије богатство.

Научник је подигао грумен „љубичасте“ руде.

— Ако су прости организми на Месецу много развијенији него на Земљи, онда и њихов непријатељи морају да буду много пута јачи. Ја мислим да је отров који испуштају ове љубичасте материје стотине пута снажнији од свих антибиотика који су познати на Земљи. Помоћу њих моћи ћемо на Земљи да излечимо и оне болести које су нам изгледале неизлечиве.

Роман Александрович је, ипак, опрезно прелазно из једне одаје пећине у другу. Прелазно је преко лешева „микроба“ и размишљао о животу чак и тамо где се он није могао замислити.

Ишао је држећи грумен љубичасте руде у руци а чудновата бића Месечеве пећине журно су му се уклањала с пута...

ПОДСЕТНИК

Веома јефтини транзисторски радио-апарати из Хонг-Конга а и други, скупљи, такође увозни „Електротехна“, Кнез Михаилова 24. Цене од 138 до 300 дин.

ЗА ПОКЛОН

ПЛОЧА ЗА ВАС

ЕСМА И ЧОЧЕК

Они који су гледали документарно-туристички филм „Запеј, Македонијо“, у којем главну улогу игра наша најбоља певачица циганских песама Есма Реџепова, тврде да је успео. Четири мелодије из тог филма, које је аранжирао, или компоновао, Стево Теодосиевски снимила је Фабрика плоча РТБ. Под заједничким именом „Чочеци“ на њој се налазе „Македонски“, „Солунски“, „Турски“ и „Цигански чочек“. Цена 9,00 н. дин.

СПОРТСКЕ ИГРЕ

1. Два или више играча бацају редом коцкицу. 2. Ко стигне на поље са заставicom на којој пише СТОЈ заустав

ља се за једно бацање. 3. Лопта на пољима 11 и 21 и погодак на пољу 8 дају право на још једно бацање. 4. Олимпијска заставица даје право да се скочи на поље број 28. 5. Ко се деси незгода и падне на поље 36 враћа се у болницу на поље 15. (На мале игре на картици да дуже траје).

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉА

Зовем се Естера Габрић, ученица сам осмог разреда основне школе. Желим да се дописујем са љубитељима Брижит Бардо и Булијана Ђена. Обожавам бит музику. Естера Габрић, Браће Радића 121, Суботица.

Имам 11 година и идем у V разред основне школе. Желим да се дописујем са другарицама из Југославије и СССР на српскохрватском језику. Учим руски језик. Навијам за „Војводину“ скупљам салвете и папирнице од бомбона. Волим Радмилу Микић и Борђа Марјановића. Зора Игрић, ЈНА 94, Сивац, АПВ

Желео бих да преко вашег листа склопим пријатељство са другарицама и друговима широм наше земље. Имам 15 година. Миркољуб Јелић, ул. Партизанска бр. 12, Лозница.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље и Француске који сакупљају марке, разгледнице, фотографије глумца и глумица и салвете. Имам 14 година и идем у осми разред основне школе. Даница Лукић, Осн. шк. „25 мај“, Алибунар.

Желела бих да се дописујем с другарицама из Југославије. Идем у V разред основне школе Ј. Ј. Змај у Сремској Каменици. Мој хоби је скупљање салвета и разгледница. Невена Шестановић, Железничка 28, Сремска Каменица.

Желела бих да се дописујем са другарицама и друговима из читавог света. Радо слушам Тома Џонса и бит музику. Језик дописивања: енглески, руски и српскохрватски. Волим ликовну уметност. Весна Драгомировић, Београд, Белокрајинска 3.

Здраво, драга редакцијо, пише вам ученица V разреда основне школе Људа Вејнер. Желим да се дописујем с дечаком из Југославије који такође иде у V разред. СССР, В. К. О. г. Лењиногорск, ул. Церјинског 52-1.

Зовем се Тања Чалкина, имам 12 година и веома бих желела да се дописујем са дечаком, мојим вршњаком из ваше земље. СССР, В. К. О. г. Лењиногорск, ул. Церјинског д 52 кв. 1.

Желела бих да се дописујем с друговима и другарицама из целе земље. Хоби ми је сакупљање разгледница. Навијам за „Сарајево“. Менсура Чалук, с. Обке з. п. Чатићи, Какањ.

Желео бих да ми се јави Вера Јаковљев из Великог Средишта код Вршца и друг Чедомир Ђурковић из Београда, који су прошле године у августу били заједно са мном на летовању у Градацу на мору. Јунуз Газибеговић, Горња Ораховица, з. п. Бос. Петрово село.

Адресу вашег листа добила сам у Генералном конзулату Југославије за Аустралију и молим вас да је објавите. Имам седамнаест година, волим пливање и скупљам марке. Miss Coral Martyn, 57 Dee Why Parade Dee Why 2099, New South Wales, Australia.

МАЛА ПОШТА

ОБАВЕШТЕЊЕ ЧИТАОЦИМА

Позивамо читаоце који су преко рубрике „Тражимо пријатеља стекли (или нису стекли) нова познанства да нам о томе пишу. Желели бисмо да објавимо њихова искуства у тражењу пријатеља преко нашег листа. Оно што објавимо, хонорисаћемо.

РЕДАКЦИЈА

ПОТПИШИ СЕ, ДЕВОЈКО!

Молим девојку која ми пише писма, а нема храбрости да се потпише да ми се јави. Желим да се упознам с њом.

Ален

БОНИ И КЛАЈА

Драги Забавнице, Купио бих пар одела али не могу да се одлучим који дезен да изаберам. И док сам размишљао, наишао сам на један модел крај којег је овако писало: „Стил тридесетих година и даље траје“. Пругасте ткавине биће модерне и ове јесени и зиме.

Дин, Сента

Што се тиче ретких собних врста као што су орхидеја (стенхопеја), собни јабор, вријеза, ехмеја, нидуларија, азалеа.

антуријум и друге њих можете наћи у расадницима. Дакле, обиђите расадник шумског газдинства „Београд“ у Топчидеру и расадник ловно-шумског газдинства „Јелен“ у Раковици и бићете пријатно изненађени оним што ћете тамо наћи.

НАЈЛЕПШИ ПОТПИС

У броју 875. „Политикиног забавника“ објавили смо писмо читаоца из Ниша коме је хоби цртање слова и, као што се сећате, позвали све оне који лепо пишу да учествују у наградном такмичењу. Жири је прегледао све дописнице на којима су наши читаоци крснописом исписа-

Danic Mile
ЦИНИЈ МИЛЕ
МИЛЕ ЦИНИЈ

ли име и презиме и одлучио да прву награду од 5.000 ст. динара додели Милету Цинију из Ниша, Капићева 3 (то је управо онај Ц. Миле који нам је и дао идеју да органи-

Слађана
Кинковић

зујемо такмичење), а друге две утешне од 3.000 ст. динара Слађани Кинковић, Булевар Лењина 11/31,

Михајло Мркишић

Нови Београд и Михајлу Мркишићу, Браће Грима 3, Београд.

* укршшене речи *

ВОДОРАВНО: 1) тврда гума, 6) завежљај жита, 7) пољопривредна алатка, 9) мушко име, 10) покрајина у Грчкој, 11) лична заменица, 12) времешин, 13) орган чула вида, 15) име пољског књижевника Мицкјевича, 16) учесник сињске битке, 18) показна заменица, 19) по-

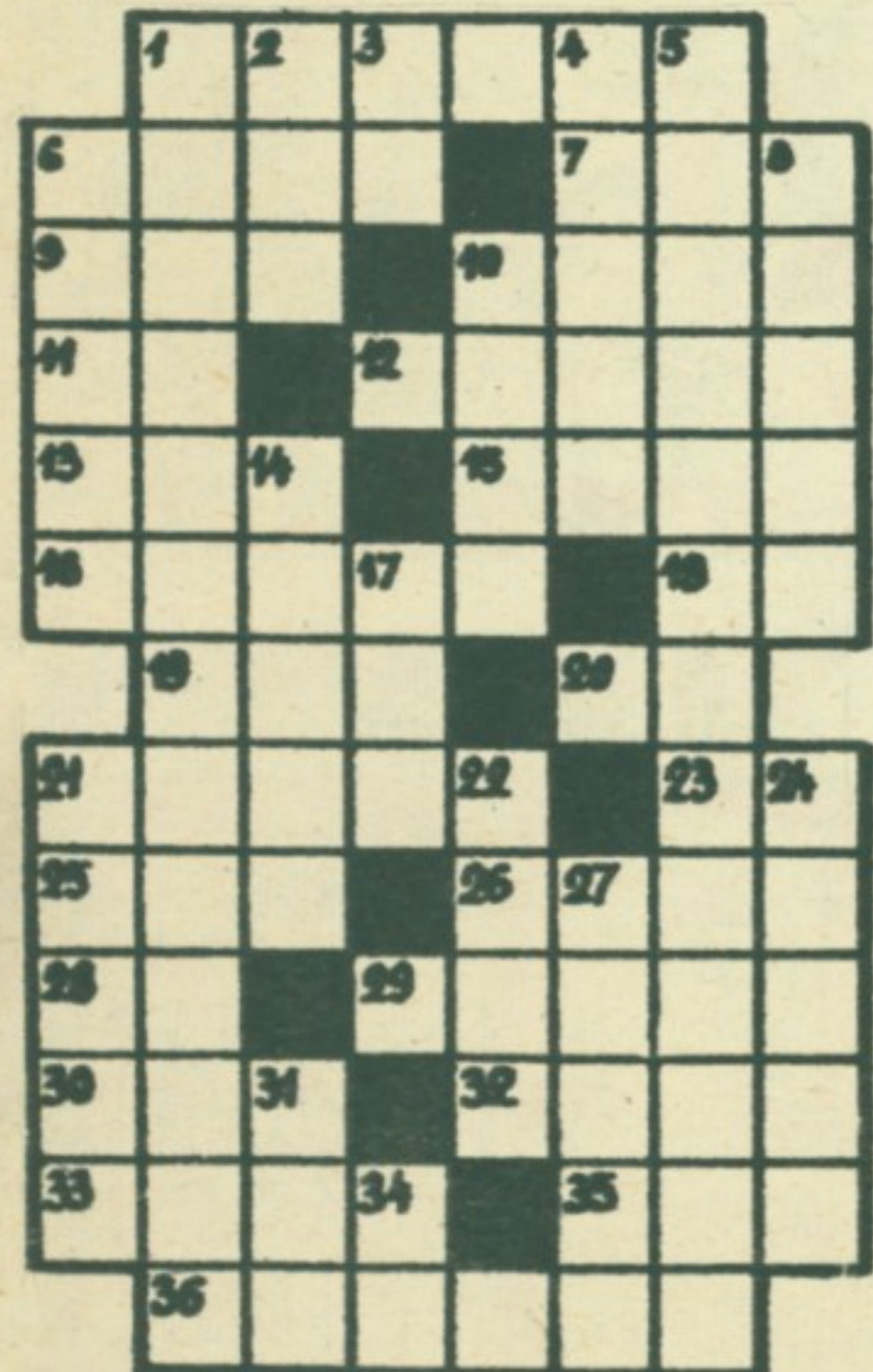
казна заменица 20) лична заменица, 21) личност из романа Стевана Сремаца, 23) врста першуна, 25) катран, 26) стадо, 28) латинска показна заменица, 29) градска четврт, 30) стари персијски краљ, 32) град у Етиопији, 11) блесак, 35) ја (лат.), 36) и-мовина.

УСПРАВНО: 1) дело које садржи основе свих научних области, лексикон, 2) врста змије, 3) узвик, 4) изглед, 5) роман Ериха Марије Ремарка, 6) група острва у Полинезији, 8) најбољи квалитет, 10) наркотично средство, 14) рам, 17) планинска област у Сахари, 21) митолошка река у подземном свету, 22) вода (лат.), 24) бакрач, 27) првакиња Загребачке опере (Маријана), 31) речна и морска животиња, 34) два сугласника.

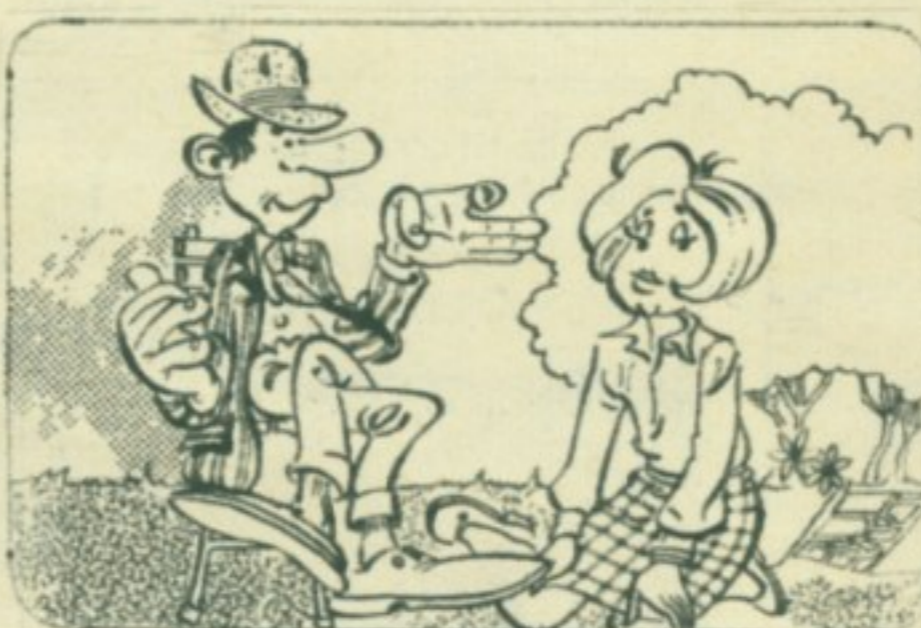
РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) картел, 6) бокс, 7) тај, 9) ума, 10) ваза, 11) рб, 12) Арпад, 13) мит, 15) лала, 16) анода, 18) ар, 19) ако, 20) Е(мил) З(ола), 21) Итака, 23) ал, 25) сој, 26) лира, 28) Пива, тр, 29) јелен, 30) рит, 32) Пива, 33) Акра, 35) рис, 36) Андрић.

УСПРАВНО: 1) комбинаторика, 2) Ака, 3) рс, 3) етапа, 5) Лаза Лазаревић, 6) Бурма, 8) Јадар, 10) Врла, 14) Токај, 17) Док, 21) Истра, 22) Алеп, 24) Данас, 27) Илири, 31) трн, 34) ад.

Главни и одговорни уредник Никола Лекић, технички уредник Владимир Горбунов. Издаје и штампа «ПОЛИТИКА» Новинско издавачко предузеће Београд, Македонска 29. Текући рачун број 605-1-82-1. Поштански фах 124. Претплата за нашу земљу: годишња 44 динара, полугодишња 22 динара; за иностранство: годишња 88 динара, полугодишња 44 динара. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају.

То је такозвани стил „Бони и Клаја“. Али мода као и свака мода се мења, па бисмо вам саветовали да купите нешто практичније.

Жао нам је што нам нисте још неке податке навели: боју косе и очију, онда би вам, свакако, наше читатељке најбоље одговориле на ваше питање.

НЕШТО О ЦВЕЋУ

Драги Забавнице, Много су ме обрадовали ваши чланци посвећени цвећу. Моји родитељи и ја гајимо украсне биљке, али нам је жао што се у Београду, граду од скоро милион становника, не могу купити биљке као магнолија, орхидеја, камелија, мимоза, мирта, еукалиптус и друге. Милорад Ковачевић Младеновац

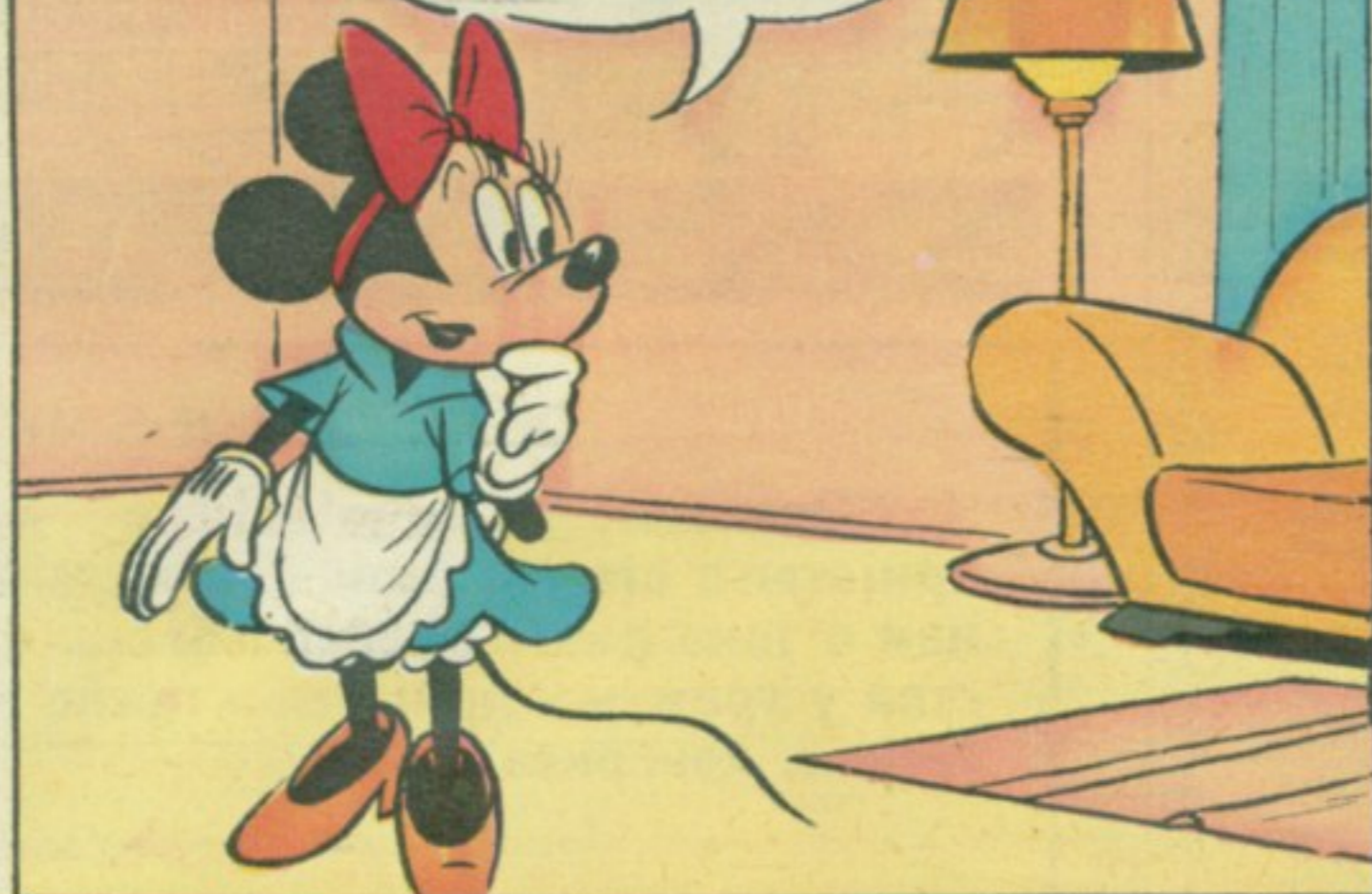
Ви пишете о собним и вртним биљкама. Магнолија је дрво, које се гаји по нашим парковима. У Београду има око 20 стабала и могу се видети на Калемегдану, у Студентском парку, на Топчидерском гробљу.

Мимозе (односно акације, цвет им се продаје под именом „мимоза“) затим мирта и еукалиптус сувише су велика стабла да би се гајила по собама, а нема их по београдским парковима пошто те врсте не подносе мраз.

WALT
DISNEY

МИНИ

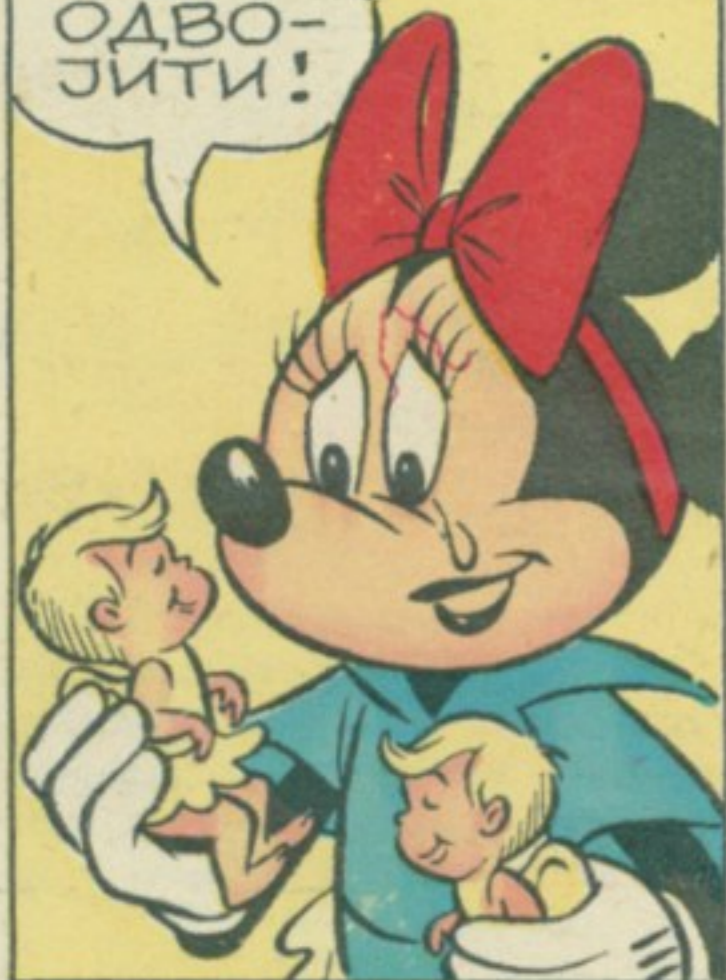
ХМ... ШТА ЛИ БИХ
ЈОШ МОГЛА ДА
УЗЕМ ЗА
ДОБРОТВОРНУ
ПРОДАЈУ?

АХ!
ОВА ДВА
ДРЖАЦА ЗА
КЊИГЕ!

НЕ!
ОД ЊИХ
СЕ НЕ
МОГУ
ОДВО-
ЈИТИ!

ДОБРОТВОРНА ПРОДАЈА

МИНИ!
ЈА КУПУЈЕМ
ОВО СТАРО
КЕБЕ!

А ЈА
ОВАЈ
АСТАМ!

МЕНИ СЕ
СВИЂА
СТОЛИЦА ЗА
ЈУХАЊЕ!

СТАРИНСКЕ ЛАМПЕ
СУ У ВЕЛИКОЈ
МОДИ, ДРАГА
КОМШИНЦИЈЕ!

ЦИО САМ ЗА МИНИНУ
РАСПРОДАЈУ! ЊЕН
СТАРИ ФИЛИМ БИ
МИ ДОБРОДОШАО...
ЗА РАДИОНИЦУ!

ОХ!
ЗАКАСНИО
САМ!

МИЏА МЕ
ПРЕТЕКАО!

